

Tallinna Haridusamet
Estonia pst 5a
10143 Tallinn

21.05.2024 nr 9.5-2.2/23-24/33/9

**Haldusjärelevalve tulemuste kinnitamine Tallinna
Läänemere Gümnaasiumis**

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tallinna Läänemere Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal palun esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Hille Voolaid
nõunik

Koopia: Tallinna Läänemere Gümnaasium laanemere@laanemere.tln.edu.ee

Hille Voolaid
735 0109
hille.voolaid@hm.ee

TALLINNA LÄÄNEMERE GÜMNAASIUMI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tallinna Läänemere Gümnaasium (edaspidi *kool*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav munitsipaalõppeasutus aadressil Vormsi 3, 13913 Tallinn.
2. Haldusjärelvalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelvalve valdkonna nõuniku 04.01.2024 korralduse nr 9.5-2.1/23/5884 „Haldusjärelvalve algatamine Tallinna Läänemere Gümnaasiumis“ alusel.
3. Järelvalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikus õppekavas ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja riigikeeleoskuse tase vastab kehtestatud nõuetele ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
4. Järelvalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelvalve valdkonna nõunik Hille Voolaid ning Keeleameti Tallinna ja Harjumaa järelvalveosakonna peainspektor Roman Kallas.
5. Järelvalve algas 15.04.2024.
6. Järelvalves vesteldi eesti keele õppe korraldusest kooli juhtkonnaga, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajatega ning pidaja, õpilaste ja lastevanemate esindajatega, tutvuti kooli dokumentatsiooniga ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Tallinna Läänemere Gümnaasium on eesti ja vene õppekeele kool. Koolis õppis järelevalve ajal 1390 õpilast, neist I kooliastmes 426, II kooliastmes 411, III kooliastmes 410, gümnaasiumiosas 125. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli 90.

2023/2024. õppeaastal on koolis 58 klassikomplekti, neist põhikoolis on 55 ja gümnaasiumiastmes on kolm klassi. Põhikooli 18 klassis õpitakse varase keelekümluse mudeli järgi.

Kooli õppekava on koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiosa kohta eraldi. Õppekavad ei ole täiel määral kooskõlas riiklike õppekavadega ning täiendamist vajavad nii kooli õppekavade üldosad kui ainekavad. Tunniplaan ja õppekavade tunnijaotusplaanid ei ole kooskõlas ning tunnijaotusplaanid vajavad kooskõlla viimist riiklike õppekavadega. Õppekava arendusega koolis tegeldakse.

Koolis on koostatud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava, mis sisaldab nii ülevaadet hetkeolukorrast kui planeeritavaid tegevusi. Üleminekuplaanis on toodud välja kavandatavad tegevused üleminekul eestikeelsele õppele, millega toetatakse õpilaste ja õpetajate keeleõppe arengut, määratletud on tegevused õppekorralduses, õppekeskkonnas, õppematerjalide kasutuses, aga ka üleminekut toetavates valdkondades, nt koostöö kogukonnaga, pidajaga, projektid, huvitegevus, lastevanemate nõustamine. Tegevuskavas planeeritud tegevused on aluseks õppetöö korraldamisel. Järelevalve ajal oli tegevuskava kooskõlastamisel haridusametis.

I kooliastme kõikides vene õppekeele klassides on alates septembrist 2023 kunsti, tööõpetuse, muusika ja kehalise kasvatus tunnid eesti keeles, et toetada sujuvat üleminekut eestikeelsele õppele. Keelekümlusklassides on põhikooli jooksul eestikeelsete ainete maht 65%. Vene õppekeele 4.–9. klassides on aine eesti keel teise keelena riiklikus õppekavas ettenähtud mahus, lisaks on 9. klassis aine majandus- ja ettevõtlusõpe eesti keeles. I kooliastmes on alates 1. septembrist 2023 1. klassis 55% õppest, 2. klassis 56%, 3. klassis 44% eesti keeles. Gümnaasiumiosas toimub eestikeelne õpe ettenähtud mahus.

Järelevalves vaadeldud õppetunnid olid sisutihedad ja vastasid ainekavale. Põhikooli tavaklasside õpilaste eestikeelne verbaalne aktiivsus on tagasihoidlik, seda eeskätt piiratud sõnavara ja ebahõltselise motivatsioonitaseme tõttu. Keeleõppes domineeris reproduktiivsete osaoskuste arendamine, produktiivsete osaoskuste kujundamisele ei pööratud piisavat tähelepanu. Koolis valitsevad reproduktiivsed õppemeetodid. Selline olukord ei ole kooskõlas tänapäevase kommunikatiivse keeleõppe põhimõtetega, sest õpilaste spontaanne eestikeelne eneseväljendusoskus areneb eeskätt loomulikus keelekeskkonnas ja ka keelekümluse ning eestikeelse aineõppe laiendamise kontekstis. Keelekümlusklasside õpilaste eestikeelne eneseväljendus on produktiivsem, dialoogilisem ja refleksiivsem. Eesti keele õpetamine keelekümlusklassides näitas, et koolis on võimalik aja jooksul julgemalt rakendada eestikeelset aineõpet senisest suuremas mahus. See on märkimisväärne eeldus, millega tuleb arvestada eestikeelsele õppele ülemineku ettevalmistamisel. Kooli varase keelekümluse ning lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*) korraldamise ja õpetamise kogemus väärrib aga tunnustamist ja laiemat rakendamist üle Eesti.

Õppematerjalidega on kool varustatud. Paljudes klassiruumides on nn „rääkivad seinad“. On tänapäeva nõuetele vastavad tehnilised vahendid (arvutid, projektorid, ekraanid, digitahvlid jne). Õpetajad kasutavad neid eesti keele tundides ja eestikeelses aineõppes eeskätt õppe sisu visualiseerimiseks. Õppeasutuse füüsiline keskkond vastab riikliku õppekava nõuetele ja toetab eestikeelset õpet.

Põhikooliosas on eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud Tallinna kogu osakaaluga sarnasel tasemel ning viimastel aastatel ka Eestis B1-keeletaseme saavutanute osakaalust natuke kõrgem. Eesti keel teise keelena riigieksamil on viimastel aastatel B2 keeletaseme saavutanud umbes kolmveerand eksami tegijatest ning keskmine eksamitulemus on olnud stabiilselt Eesti keskmisega sarnasel tasemel.

Kehtiv arengukava koolil puudub. Seoses oluliste muudatustega (eestikeelsele haridusele üleminek, kooli õppekava uuendamine) 2024/2025. õppeaastast koostati koolis aastane tegevuskava 2024. aastaks ning analüüsid selle elluviimist ning lähtudes sisehindamise tulemustest koostatakse arengukava. Arengukava koostamiseks on moodustatud töörühmad.

Sisehindamist on koolis läbi viidud – on kogutud andmeid, analüüsitud tulemusi ja kavandatud parendustegevusi. Sisehindamissüsteem on koolis kaasajastamisel, et erinevatest sisehindamisalastest tegevustest kujuneks terviklik süsteem.

Õpilaste klassi täituvuse ülemine piirnorm on ületatud 25 klassis. Kooli pidaja on kehtestanud klasside täituvuse ülemise piirnormi 2023/2024. õppeaastaks. Pidaja ei ole haldusaktis põhjendanud klassi täitumuse ülemise piirnormi suurendamist ja ei ole viidanud erandjuhule. Probleemiks on koolis ruumipuudus, mida osaliselt on aidanud lahendada jaanuarist kasutusele võetud moodulmaja, kus õpib kuus klassi. Lahendusena nähakse lisaõppekohtade loomist moodulmajades kahes piirkonna gümnaasiumis.

Kvalifikatsioon vastab 90st õppe- ja kasvatusala töötajast nõuetele 72-l (80%). Eesti keelt ja eesti keelt teise keelena õpetavad 17 õpetajat, kellest 12 (71%) kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele. Riigikeeleoskus vastab ametikohale kehtestatud nõuetele 76-l (84%) õppe- ja kasvatusala töötajal.

Õpetajad on osalenud erinevatel eesti keele õpetamisega seotud koolitustel. Koolis pakutakse õpetajatele LAK-õppe ja keelekümblusmetoodika seminare ja parimate praktikate ning kogemuste jagamist. Lisaks pakkus kool 2022/2023. õppeaastal eesti keele koolitusi B2 ja C1 keeletasemele. Koolil on keelekümblusprogrammi rakendamise kogemus alates 2000. aastast. Kool oli valitud aastast 2022 põhikoolide LAK-õppe piirkondlikuks (Tallinna) koolituskeskuseks, mille ülesanne on viia läbi koolitusi, teabepäevi, seminare, kus tutvustatakse häid pedagoogilisi praktikaid eesti keelest erineva kodukeelega lapse õpetamisel.

Koolis töötavad logopeed, koolipsühholoog, kaks sotsiaalpedagoogi. Lisaks on koolis kaks õpetaja abi. Tugispetsialistide vajadus on suurem, välja on kuulutatud täiendavad konkursid tugispetsialistide ametikohtadele.

Vestlustel osalenud õpilased ning õpetajate ja hoolekogu esindajad tõid positiivsena välja kooli koostöist, õpilaste igakülgset arengut toetavat õpikeskkonda ja kooli head mainet. Kooli tugevuseks peetakse keelekümbelse rakendamist ning kooli lõpetavate õpilaste, eelkõige keelekümbseklassis õppinute, head eesti keele oskust.

OLUKORRA KIRJELDUS

Kool (65. Keskkool) avati 1. septembril 1989. aastal. Kool on piirkonnakool, kus õppis 15.04.2024 seisuga 1390 õpilast, enamasti vene kodukeelega.

2020. aastal koolis läbi viidud küsitluse andmetel oli koolis õpilasi 18 erinevast rahvusest. 2022. ja 2023. aastal on kool vastu võtnud Ukrainast pärit õpilasi.

1. Kooli õppekava ja õppekavast lähtuv õppekorraldus

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus¹ (edaspidi *PGS*) sätestab, et kooli õppekava kehtestab direktor, esitades õppekava või selle muudatused enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õppenõukogule ja õpilasesindusele.

Kooli õppekavad on direktor kinnitanud², põhikooli ja gümnaasiumiosa õppekavad on kinnitatud eraldi dokumentidena. Õppekavad on esitatud arvamuse andmiseks kooli hoolekogule³, õppenõukogule⁴ ja õpilasesindusele⁵.

Hoolekogu⁶, õppenõukogu⁷ ja õpilasesinduse⁸ protokollides on kajastatud, et õppekava või selle muudatusi arutati ja kiideti heaks, aga ei selgu, milline oli õppekava versioon, mida arutati või mis kiideti heaks, kuna protokollidele arutluse all olevat õppekava lisatud ei ole. Järelevalves ei esitatud ühte hoolekogu ja ühte õpilasesinduse protokoll⁹. 2018. aastal tehtud muudatusi õpilasesindusele arvamuse andmiseks ei esitatud.

Õppealajuhataja sõnul alustati õppekava uuendustega 2022. aastal. Ainekavade uuendamisega tegelevad töörühmad ja ainesektsioonid.

1.2. PGSi¹⁰ kohaselt peab kool avalikustama kooli õppekava oma veebilehel ja looma koolis võimalused nendega tutvumiseks paberil.

Õppekavad koos kursuste ja ainekavadega on kooli veebilehel¹¹ avalikustatud.

1.3. Põhikooli riiklik õppekava¹² (edaspidi *PRÕK*) ja gümnaasiumi riiklik õppekava¹³ (edaspidi *GRÕK*) sätestavad nõuded kooli õppekavale.

1.3.1. Põhikooli õppekava üldosas on alljärgnevad puudused.

- 1) Õppekava üldosa tunnijaotuse tabelis on märgitud keelekümblusklassis 2. klassis üks lisatund matemaatikat, aga puudub selgitus¹⁴, kuidas seda tundi kasutatakse.
- 2) Tunnijaotusplaanis puudub keelekümblusklassides B-võõrkeel, ehkki ei õpita eesti keel teise keelena ainekava alusel. PRÕK¹⁵ sätestab, et B-võõrkeelt ei pea õppima õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena.
- 3) Tunnijaotusplaani selgituses (lk 7) on kirjas, et eesti keelele on lisatud üks tund muusika arvelt 3. klassis. Puudub selgitus, kuidas tagatakse muusika õpitulemuste¹⁶ saavutamine.
- 4) Õppekava üldosas on kirjas, et järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord sätestatakse

¹ PGS, § 17 lg 2.

² Direktori 15.09.2016 käskkirj nr 1-2/47 „Tallinna Läänemere Gümnaasiumi põhikooli õppekava“; direktori 31.08.2011 käskkirj nr 1-2/48 „Tallinna Läänemere Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppekava“, muudetud direktori 30.08.2018 käskkirjaga nr 1-2/40.

³ Hoolekogu 13.09.2016 koosoleku protokoll nr 3; 30.08.2018 protokoll nr 3.

⁴ Õppenõukogu 14.09.2016 protokoll nr 1-7/7; 20.08.2018 protokoll nr 1-7/8.

⁵ Õpilasesinduse 15.09.2016 koosoleku protokoll nr 1.

⁶ Hoolekogu 13.09.2016 koosoleku protokoll nr 3; 30.08.2018 koosoleku protokoll nr 3.

⁷ Õppenõukogu 14.09.2016 koosoleku protokoll nr 1-7/7.

⁸ Õpilasesinduse 15.09.2016 koosoleku protokoll nr 1.

⁹ Hoolekogu 29.08.2011 koosoleku protokoll nr 6, õpilasesinduse 29.08.2011 koosoleku protokoll.

¹⁰ PGS, § 69 lg 1.

¹¹ <https://www.laanemere.tln.edu.ee/index.php/et/oppetoo/oppekava>. [Tallinna Läänemere Gümnaasium - Ainekavad \(tln.edu.ee\)](https://www.laanemere.tln.edu.ee/index.php/et/oppetoo/oppekava)

¹² Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

¹³ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

¹⁴ PRÕK, § 24 lg 6 p 2.

¹⁵ PRÕK, § 15 lg 3².

¹⁶ PRÕK, § 15 lg 5.

kooli hindamise juhendis, kuid PRÕK¹⁷ sätestab, et järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord tuleb sätestada kooli õppekavas.

1.3.2. Gümnaasiumi õppekava üldosas on alljärgnevad puudused.

- 1) Gümnaasiumi õppekava üldosas (lk 3) nimetatakse võõrkeelte valdkonna õppeainena eesti keelt teise keelena. GRÕK¹⁸ sätestab, et eesti keel teise keelena kuulub keele ja kirjanduse ainevaldkonda.
- 2) Kooli õppekavas on riigikaitse õpilase poolt valitavate valikainete hulgas, kuid alates 1. septembrist 2023 on riigikaitse kohustuslik¹⁹ valikkursus kõigile gümnaasiumiõpilastele.
- 3) Õpilase minimaalne õppekoormus²⁰ gümnaasiumis peab olema 96 kursust, kuid kitsa matemaatika korral on tunnijaotusplaanis 88 kursust ja laia matemaatika korral 94 kursust.
- 4) Tunnijaotusplaanis on märgitud eesti keeles õpitavad kursused (54), kuid laia matemaatika korral on eestikeelsete kursuste protsent alla 60, seejuures on ka inglise keele õpe arvestatud eestikeelseks õppeks. Ainekavades ei ole selget viidet eesti keeles läbiviidavale õppele.
- 5) Õppekavas on kirjas, et hinnete ja hinnangute vaidlustamine ning vaidemenetlus toimub haldusmenetluse seaduse §-des 71–87 sätestatu kohaselt. GRÕK²¹ sätestab, et hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord tuleb määrata kooli õppekavas. Kooli õppekavas on vaja õigusaktides sätestatud vaidlustamise korda konkreetse kooli kontekstis täpsustada.

1.3.3. Vastuolud PRÕKis sätestatuga on järgnevate õppeainete ainekavades: eesti keel, vene keel, kirjandus, B-võõrkeel, matemaatika, keemia, füüsika, tehnoloogia, kehaline kasvatus, informaatika.

- 1) Eesti keele, vene keele ja kirjanduse ainekavad, mille rakenduskohustus²² algas 1. septembril 2023, on uuendamata.
- 2) Vene keele, kirjanduse, matemaatika (osaliselt), keemia, füüsika, tehnoloogia, informaatika (osaliselt) ainekavad on esitatud vene keeles. Keeleseadus²³ sätestab, et riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse asjaajamine peab toimuma eesti keeles.
- 3) Esitamata on B-võõrkeelte ainekavad ja valikute pakkumise kirjeldus. PRÕK²⁴ sätestab, et õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena, ei pea õppima B-võõrkeelt, kuid keelekümlusklassides õpitakse ainekava eesti keel (emakeelena) alusel ja sellega tekib õpilastel B-võõrkeele õppimise ja koolil valikute pakkumise kohustus.
- 4) Kehalise kasvatus ainekavas esitatud õpitulemused ja teemad ei ole kooskõlas varasema PRÕKi lisaga 8 ja ajakohastatud lisaga 2. Ainekavas esitatud ujumise õpitulemus ei ole kooskõlas PRÕKi²⁵ ujumise õpitulemusega.

1.3.4. Vastuolud GRÕKis sätestatuga on järgnevate õppeainete ainekavades: võõrkeeled, kitsas matemaatika, lai matemaatika, keemia, füüsika, kehaline kasvatus.

- 1) Geograafia III kursuse ainekava on esitamata.
- 2) Võõrkeelte valdkonnakavas on kirjas, et inglise keele kohustuslikke kursuseid on kokku üheksa (kolm nädalatundi) ning valikkursuseid üks (üks nädalatund). Õppekava üldosa tunnijaotusplaanis on kirjas, et inglise keele kursuseid on koos valikkursuste ja -õppeainetega 13. GRÕK²⁶ sätestab, et kooli õppekava koosneb üldosast ning ainevaldkonniti või lõimituna koondatud kohustuslike kursuste kavadest, valikõppeainete kavadest ja

¹⁷ PRÕK, § 21 lg 7.

¹⁸ GRÕK, § 1 lg 5.

¹⁹ GRÕK, § 11 lg 5.

²⁰ GRÕK, § 11 lg 1.

²¹ GRÕK, § 15 lg 3.

²² PRÕK, § 25 lg 11.

²³ Keeleseadus, § 10 lg 1.

²⁴ PRÕK, § 15 lg 3².

²⁵ PRÕK, lisad 2, 8.

²⁶ GRÕK, § 19 lg 5.

valikkursuste kavades. Valikkursuste kavad võib kool esitada eraldi või ainevaldkonnakavades. Esitatud on kokku kümne kursuse ainekavad. Lisada tuleb puuduvad ainekavad ja viia õppekava üldosa ja inglise keele valdkonnakava omavahel kooskõlla. Õppekava üldosast puudub viide prantsuse keelele.

- 3) Mitmed võõrkeelte valdkonna ainekavad on läbivalt võõrkeelsed (inglise keele valikõppeaine kursus, saksa keel, prantsuse keel). Keeleseadus²⁷ sätestab, et riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse asjaajamine peab toimuma eesti keeles.
- 4) Kitsa ja laia matemaatika, keemia ja füüsika ainekavad on osaliselt venekeelsed. Keeleseadus²⁸ sätestab, et riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse asjaajamine peab toimuma eesti keeles.
- 5) Kehalise kasvatus ainekavas on esitatud ühe valikkursuse kava. Esitatud ainekava ei ole kooskõlas GRÕKiga²⁹.

1.4. Kui koolis korraldatakse õpet nii PRÕKi kui ka põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava³⁰ (edaspidi *PLRÕK*) järgi, peab kool koostama ühise õppekava üldosa, lähtudes nii PRÕKis kui PLRÕKis sätestatust³¹. Samuti tuleb esitada õppekava osana ainevaldkondade ainekavad, mis lähtuvad PRÕKist ja PLRÕKist³².

Eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas³³ on toodud välja, et koolis on viis eriklassi: 3.i, 4.i, 7.c, 8.c, 9.c, kus õpe toimub lihtsustatult. Lihtsustatud õppe korraldust kooli õppekava ei kajasta.

Õppealajuhataja sõnul on tegemist ebatäpse sõnastusega, tegelikult on õpilastele koostatud individuaalsed õppekavad, lihtsustatud õppekaval õppivaid õpilasi koolis ei ole. Pidaja esindaja sõnul on lihtsustatud õpet vajavad õpilased suunatud hariduslike erivajadustega õpilaste koolidesse.

1.5. PGSi³⁴ kohaselt peab kooli direktor kehtestama päevakava.

Direktor on kehtestanud³⁵ päevakava, millega on kinnitatud tunniplaan, õppetundide ajad, toitlustamise graafik ja õpetajate korrapidamisgraafik. Tunniplaan ja õppekava tunnijaotusplaan ei ole kooskõlas ning tunnijaotusplaan vajab kooskõlla viimist riiklike õppekavadega.

Õpilase minimaalne õppekoormus³⁶ gümnaasiumis peab olema 96 kursust, kuid kitsa matemaatika korral on kooli gümnaasiumi õppekava tunnijaotusplaanis 88 kursust ja laia matemaatika korral 94 kursust. Tunnijaotusplaanis on märgitud eesti keeles õpitavad kursused (54), kuid laia matemaatika korral on eestikeelsete kursuste protsent alla 60, seejuures on ka inglise keele õpe arvestatud eestikeelseks õppeks.

Tunniplaanist selgub, et gümnaasiumiosas on kohustuslike kursuste arv kokku kitsa matemaatika puhul 87, laia matemaatika puhul 93, lisaks on õpilastel kohustus valida gümnaasiumiastme jooksul 13–15 kursust eestikeelseid valikaineid. Inglise keelt ei ole arvestatud eestikeelse õppena. Seega on tegelik kursuste arv kooskõlas riiklikus õppekavas

²⁷ Keeleseadus, § 10 lg 1.

²⁸ Keeleseadus, § 10 lg 1.

²⁹ GRÕK, lisa 2.

³⁰ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.

³¹ PLRÕK, § 5 lg 2.

³² PLRÕK, § 5 lg 6.

³³ Tallinna Läänemere Gümnaasium. Eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava. Projekt.

³⁴ PGS, § 25 lg 6.

³⁵ Direktori 06.02.2024 käskkiri nr 1-2/4.

³⁶ GRÕK, § 11 lg 1.

kehtestatuga.

Kooli õppekavas on riigikaitse õpilase poolt valitavate valikainete hulgas, kuid alates 1. septembrist 2023 on riigikaitse koolis kohustuslik valikkursus. Järelevalves selgus, et 2023/2024. õppeaastast on riigikaitse koolis kohustuslik kursus.

Õppealajuhataja sõnul on koolis kaks tunnijaotusplaani, mida on arutatud ja mis on kinnitatud metoodikanõukogus. See on üks osa õppekava muutmise ja täiendamise protsessist. Õppeasutus on teadlik, et metoodikanõukogu ei saa õiguslikult kinnitada tunnijaotusplaani, kuna see on osa õppekavast ja selle kinnitamine on direktori pädevuses. Edaspidiselt täpsustatakse metoodikanõukogus arutluse all olevate dokumentide vormistust ja märgitakse arutelu tulemusena, et see on heaks kiidetud, mitte kinnitatud.

Koolis on kolm õppealajuhatajat. Õppealajuhatajad jälgivad õppekava täitmist ja õpiväljundite saavutamist. Aineõpetajatega toimuvad vestlused. Direktor selgitas, et koolis on IT-juht, kes seirab õppe mahtu, edastades info õppealajuhatajatele. Seire on pidev ja tulemusi analüüsitakse metoodika- ja õppenõukogus. Õpilastelt küsitakse tagasisidet, sh ka koduste tööde mahu kohta. Seda tehakse õpetaja valikul kas elektroonse küsimustikuga või suulise vestlusena.

1.6. PGS³⁷ sätestab põhikooli õpilaste arvud klassis ja õpperühmas. Klassi täitumuse ülemine piirnorm põhikoolis on 24 õpilast³⁸. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piirnormi. Kooli pidaja võib³⁹ erandjuhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada õpilaste arvu üle piirnormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud.

Koolis on 58 klassikomplekti. Klassi täituvuse ülemine piirnorm on ületatud 25 klassis⁴⁰: 1.E kl 25, 2.C kl 26, 2.K kl 25, 3.A kl 28, 3.B kl 29, 3.D kl 29, 4.A kl 26, 4.B kl 27, 4.D kl 27, 5.A kl 25, 5.B kl 28, 5.D kl 27, 6.A kl 29, 6.B kl 27, 6.D kl 28, 6.E kl 28, 7.A kl 26, 7.B kl 25, 7.D kl 25, 8.A kl 27, 8.B kl 27, 8.D kl 27, 9.B kl 26, 9.D kl 26, 9.E kl 26 õpilast.

Kooli pidaja on klassi täituvuse ülemise piirnormi kinnitanud⁴¹ 30 klassis. Aluseks on märgitud kooli direktori ettepanek ja hoolekogu nõusolek⁴². Hoolekogu protokollist selgub, et hoolekogu on otsustanud klasside täituvuse piirnormid kinnitada, kuid hoolekogul on seadusest tulenevalt pädevus anda nõusolek. Haridusameti juhataja käskkirja ja õpilaste tegeliku arvu võrdlusest selgus, et pidaja on 3. klassis kinnitanud ülemiseks piirarvuks 28 õpilast, kuid 3.D klassis on 29 õpilast, 4. klassis on piirarvuks kinnitatud 26, kuid 4.B ja 4.D klassis on 27 õpilast. 6.A klassis on piirarvuks kinnitatud 28, kuid klassis on 29 õpilast, 6.B klassis on kinnitatud piirarvuks 26, kuid klassis on 27 õpilast. 7.A klassis on piirarvuks kehtestatud 25, kuid klassis on 26 õpilast. 8.D klassis on piirarvuks kehtestatud 26, kuid klassis on 27 õpilast. Eelnimetatud klassides ei ole õpilaste arvud kooskõlas haridusameti juhataja käskkirjaga kinnitatud ülemise piirnormiga.

Klassi täitumuse ülemist piirnormi saab suurendada üksnes erandjuhul ning üheks õppeaastaks, mis tähendab, et kui on olemas direktori ettepanek ja kooli hoolekogu nõusolek, peab kooli pidaja otsust, suurendada konkreetse klassi täitumuse ülemist piirnormi, põhjendama. Põhjendustest peaks nähtuma, millised erandlikud asjaolud tingisid piirnormi suurendamise

³⁷ PGS, § 26.

³⁸ PGS, § 26 lg 1.

³⁹ PGS, § 26 lg 3.

⁴⁰ EHIS, väljavõte 11.03.2024.

⁴¹ Tallinna Haridusameti juhataja 08.09.2023 käskkiri nr T-7-1/23/367 „Klassi täituvuse ülemise piirnormi kehtestamine Tallinna Läänemere Gümnaasiumis 2023/2024. õppeaastal.“

⁴² Hoolekogu 29.08.2023 koosoleku protokoll (nummerdamata).

vajaduse. Kooli pidaja ei ole haldusaktis põhjendanud klassi täitumuse ülemise piirnormi suurendamist, seetõttu ei ole otsus kookõlas PG Sis⁴³ sätetstatuga. Täitmata on haldusmenetluse seadusest⁴⁴ (edaspidi HMS) haldusorganile tulenev põhjendamiskohustus.

Vestluses õpetajatega toodi välja, et kuna klassides on väga palju õpilasi, on piiratud erinevate meetodiliste võtete kasutamine õpetamisel.

Direktori sõnul on õpilaste piirarvud ületatud 2014., 2015. aastast. Lisaks tulid 2022. aastal õpilased Ukrainast. Koolis ei ole saadud moodustada rohkem lisaklasse, kuna ei ole ruume. Keeruline on ka õpetajate ressursiga. Kui piirnormi ületanud klassist mõni õpilane lahkub, siis klassi uut õpilast ei võeta. Probleem on ka õpilastega, kes tulevad erakoolist ning kellele kool peab tagama õppekoha elukohajärgses koolis. Koolis oli kaks vahetust jaanuarini. Käesoleva aasta jaanuarist sai kool moodulmaja, kus õpib kuus klassi, mis on leevendanud ruumiprobleeme.

Gümnaasiumiosas ei ole klassi täituvuse ülemist piirnormi õigusaktidega kehtestatud. 10. klassis on 49, 11. klassis 39 ja 12. klassis 37 õpilast.

Vestluses õpetajatega toodi välja, et suur õpilaste arv klassis suurendab oluliselt õpetaja töömahtu õppetundide ettevalmistamisel ja läbiviimisel ning ka klassijuhatajate koormust. Näiteks toodi välja, et 10. klassi klassijuhataja peab arenguestlused viima läbi 49 õpilasega, mis on väga töömahukas kohustus.

Direktori sõnul on iga õpetajaga tema töömaht kokku lepitud ja õpetajad on sellega nõustunud. Õpetaja töömaht ja töötasu kujunevad läbirääkimiste tulemusena.

Pidaja sõnul on Tallinnas probleem vabade koolikohtadega. Selle lahendusena nähakse lisaõppekohtade loomist moodulmajades kahes gümnaasiumis.

1.7. Ettepanekud direktorile

- 1.7.1. Kirjeldada kooli õppekavas lihtsustatud õppekaval õppivate õpilaste õppekorraldust, et koolil oleks valmisolek vajaduse korral rakendada õpet ka lihtsustatud õppekava alusel.
- 1.7.2. Leida võimalusi väiksema õpilaste arvuga klasside moodustamiseks, tagamaks paremad võimalused õpilaste arengu toetamiseks ning õppetundides erinevate meetodikate rakendamiseks.
- 1.7.3. Ettepanekud põhikooli võõrkeelte ainekava täiendamiseks.
 - 1.7.3.1. Koondada I–III kooliastme inglise keele ainekavad ühte võõrkeelte valdkonnakavasse.
 - 1.7.3.2. Lisada kirjeldus, kuidas arendatakse inglise keele tundides õpilaste digipädevust, kuna inglise keele ainekavas nimetatud üldpädevustest on digipädevus puudu.
 - 1.7.3.3. Kontrollida ja parandada ainekava vormingut. Nt lk 10 on peatükk „4. Klass: 3. klass“ või lk 12 „6. Klass: 4. klass“ – täpsustada, mis klassi õpitulemuste ja õppesisuga on tegemist.
 - 1.7.3.4. Täpsustada 3. klassi õpitulemust „sõltuvalt ülesannetest kirjutavad õpilased umbes 10–40 sõnu“: kas õpilased kirjutavad sõnu peast või teevad ära kirja? Täpsustada, kas sõnu kasutatakse kontekstis.
 - 1.7.3.5. Lähtuda õpitulemuste kirjeldamisel õpilase keeleoskuse arengust nagu õppesisu tabelis õpitulemuste kirjeldamiselgi. Osade klasside õpitulemuste asemel on kirjeldatud hindamisviise, nt 4. klassi õpitulemusteks on märgitud: kirjutab etteütlust

⁴³ PGS, § 26 lg 1.

⁴⁴ HMS, § 56 lg 2.

õpitud sõnavara kontrollimiseks; kirjutab kontrolltöid õpitud grammatika, sõnavara, kõnefraaside kontrollimiseks; sõltuvalt ülesannetest kirjutavad õpilased umbes 20–50 sõna.

1.7.3.6. Juhinduda hindamisskaalade loomisel Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja selle sõsarväljaande hindamisskaaladest. Lk 20 on hindamist I kooliastmes kirjeldatud toplelt. I kooliastme hindamisskaala ei vasta keeleoskustasemele A1: sellel tasemel on õpilasel lubatud teha vigu, samuti ei ole hääldus perfektne.

1.7.4. Ettepanekud põhikooli matemaatika ainekava täiendamiseks.

1.7.4.1. Korrastada matemaatika ainekava vormiliselt. Matemaatika valdkonnakava dokumendis esineb liigset loendamist.

1.7.4.2. Lisada, milliseid asutusi matemaatika õppimisel kaasatakse. Matemaatika valdkonnakava üldosas on kirjeldatud, et õppetegevust viiakse läbi ka asutustes.

1.7.4.3. Lisada I kooliastme matemaatika valdkonnakavasse üldpädevuste kujundamise viisid.

1.7.5. Ettepanekud põhikooli loodusainete valdkonnakava üldosa täiendamiseks.

1.7.5.1. Esitada loodusvaldkonna õppeainete ainekava ühtse tervikuna, kuhu on koondatud kõik ainekavad.

1.7.5.2. Lisada üldpädevuste saavutamise võimaluste kirjeldus, lähtudes kooli eripärast.

1.7.6. Ettepanekud põhikooli loodusõpetuse ainekava täiendamiseks.

1.7.6.1. Jagada I kooliastme õpitulemused teemade kaupa klassiti nii, et ei oleks kordusi. Arvestades väikest tunnimahtu, ei ole mõistlik samu teemasid käsitleda mitmes klassis.

1.7.6.2. Esitada loodusainete valdkonna ainekavad ühtse tervikuna, kuna sel juhul kaob vajadus iga õppeaine puhul dubleerida loodusvaldkonna üldosa. Ka loodusõpetuse ainekava peab olema tervik, kuhu kuuluvad kõik kooliastmete ainekavad.

1.7.6.3. Esitada tabelites, kus on toodud õpitulemuste jaotus klassiti, esikohal õpitulemused, kui kõige olulisem osa, ja seejärel sisu, mis on vajalik õpitulemuste saavutamiseks. Kaaluda, kas on vajalik esitada õpitulemused kahel korral, algul kõik klassi õpitulemused ja seejärel sama teemade kaupa.

1.7.7. Ettepanekud põhikooli geograafia, bioloogia, keemia ja füüsika ainekavade täiendamiseks.

1.7.7.1. Esitada loodusainete valdkonna ainekavad ühtse tervikuna, kuna sel juhul kaob vajadus iga õppeaine puhul dubleerida loodusvaldkonna üldosa. Ka loodusõpetuse ainekava peab olema tervik, kuhu kuuluvad kõik kooliastmete ainekavad.

1.7.7.2. Esitada tabelites, kus on toodud õpitulemuste jaotus klassiti, esikohal õpitulemused, kui kõige olulisem osa, ja seejärel sisu, mis on vajalik õpitulemuste saavutamiseks. Kaaluda, kas on vajalik esitada õpitulemused kahel korral, algul kõik klassi õpitulemused ja seejärel sama teemade kaupa.

1.7.8. Ettepanekud põhikooli sotsiaalainete valdkonnakava üldosa täiendamiseks.

1.7.8.1. Lisada ainevaldkonna kirjelduse (ajaloo ainekava ees esitatu) juurde lõimingu näited: seosed üldpädevuste, läbivate teemade ja teiste õppeainetega, samuti õppekeskkonna ja hindamise osa.

1.7.8.2. Esitada ühtne ainevaldkonnakava, millele järgnevad kõik valdkonna ainekavad. Ainevaldkonna kirjeldus on esitatud mitmes dokumendis eri ainekavade ees, mis tekitab tarbetut kordamist. Ainekavades tuleks esitada kooliastmeti ainult sobivad lõimingu, õppekeskkonna ja hindamise näited. Lõiming on efektiivsem, kui see esitatakse konkreetsete näidetena õppeteemade juures.

1.7.8.3. Ühtlustada ainekavade struktuur ja vältida tarbetuid kordusi, nt valdkonnakava iseloomustus iga kooliastme ees inimeseõpetuse ainekavas.

1.7.9. Ettepanekud põhikooli inimeseõpetuse ainekava täiendamiseks.

1.7.9.1. Esitada põhikooli inimeseõpetuse ainekava ühtse dokumendina ja korrastada

struktuur.

1.7.9.2. Inimeseõpetuse põhikooli ainekava on esitatud kooliastmeti kolme erineva dokumendina. Iga kooliastme juures korraldatakse valdkonna ainekava struktuuri ja valdkonna tunniarvu, mis on põhjendatult kordamine.

1.7.9.3. Valida inimeseõpetuse ainekavasse asjakohaseid näiteid, füüsilise õppekeskkonna juures on loetletud põhiseadus, ajalookaardid ja arhiiviallikad, mis ei sobi I kooliastme inimeseõpetuse ainekava toetama.

1.7.9.4. Lisada digipädevused. Inimeseõpetuse I kooliastme ainekavas on esitatud ka üldpädevused, kuid ilma digipädevuseta. Teistes kooliastmetes lõimingu üldpädevustega ei esitata.

1.7.10. Ettepanekud põhikooli ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekavade täiendamiseks.

1.7.10.1. Esitada lõimingu üldpädevustega. Esitatud on ainevaldkonna osad: õppekeskkond, hindamine, kuid need ei kirjelda aineõpetuse fookust.

1.7.10.2. Lisada ainepõhiste oskuste osa, mis on õppe korraldamisel väga oluline ja puudub ainekavast.

1.7.10.3. Korrigeerida ainekava. Ainekavas esineb mehhaanilisest kopeerimisest tingitud õpitulemuste kordusi. Ainekavas võiks esitada ainult konkreetse aine eripära kirjeldus koos konkreetsete näidetega, nt mis mäluasutuses õppetööd läbi viiakse.

1.7.10.4. Vaadata üle esitatud õpitulemused ja esitada need ilma dubleerimata sobivas kohas, et mitte ainekava koormata.

1.7.10.5. Lisada konkreetsete näited, kus osundatakse õppes kodukoha näidetele.

1.7.11. Ettepanekud põhikooli kunstiaine valdkonnakava üldosa täiendamiseks.

1.7.11.1. Esitada valdkonnakava ühtse dokumendina ja kogu valdkonnakava sissejuhatavas osas kirjeldada läbivate teemade ja üldpädevuste arendamine läbi kunstivaldkonna, tundide jaotus, õppekeskkond ja hindamise põhimõtted.

1.7.11.2. Lisada digipädevuse arendamise kirjeldus.

1.7.12. Ettepanekud põhikooli tehnoloogia valdkonnakava üldosa täiendamiseks.

1.7.12.1. Täpsustada gruppide moodustamise põhimõtted ja kirjeldada, kuidas on tagatud, et kõik õpilased jõuavad tehnoloogiavaldkonna õpitulemusteni, olenemata, millisesse gruppi nad kuuluvad. Gruppide vahetus ajakohastatud õppekava järgi ei toimu 65–25–10 põhimõttel. Esitatud ainekavad vastavad sisu poolest suures osas ajakohastatud ainekavadele, kuid õppekorraldus kehtivale ainekavale.

1.7.12.2. Esitada valdkonnakava tervikdokumendina.

1.7.12.3. Kirjeldada digipädevuse toetamist valdkonna ainete kaudu.

1.7.13. Ettepanek gümnaasiumi kirjanduse ainekava täiendamiseks.

Viia ainekava hiljemalt 1. septembriks 2024 kooskõlla ajakohastatud GRÕKi lisaga 1, mis jõustus 11. märtsil 2023 ja pöörata tähelepanu kirjanduse kursuste sisu ja eesmärgi muutusele.

1.7.14. Ettepanek gümnaasiumi eesti keel teise keelena ainekava täiendamiseks.

Viia ainekava hiljemalt 1. septembriks 2024 kooskõlla ajakohastatud GRÕKi lisaga 1, mis jõustus 11. märtsil 2023. Tähelepanu tuleb pöörata gümnaasiumi lõpuks oodatud sihttasemele, mis on tõstetud eakohasele C1-tasemele.

1.7.15. Ettepanekud gümnaasiumi võõrkeelte ainekava täiendamiseks.

1.7.15.1. Itaalia keele ainekava üldosas on kirjeldatud võõrkeelte valdkonna õppeaineid, sh eesti keelt teise keelena, kuid GRÕK⁴⁵ sätestab, et eesti keel teise keelena kuulub keele ja kirjanduse ainevaldkonda.

1.7.15.2. Lisada üldpädevuste arendamise juurde digipädevus.

1.7.15.3. Korrigeerida inglise keele ainekava, nt esineb mitmes kohas vorm „riigide“, mõnelt poolt on puudu tegusõna. Samuti on hindamise peatükis kasutatud väljendit „kirjalik kõne“, kuid kõne all peetakse eesti keeles silmas enamasti suulist keelt.

⁴⁵ GRÕK, § 1 lg 5.

- 1.7.16. Ettepanekud gümnaasiumi matemaatika valdkonnakava täiendamiseks.
- 1.7.16.1. Koondada gümnaasiumi matemaatika valdkonna info, mis on esitatud mitmes erinevas failis, ühte dokumenti.
 - 1.7.16.2. Esitada hindamisele korrektsed dokumendid, mitte tööversioonid.
 - 1.7.16.3. Lisada üldosasse digipädevuse kujundamise kirjeldus.
 - 1.7.16.4. Lisada lõimingukirjeldused, sest esitatud ainekavas on lahti kirjutamata, kuidas toimub matemaatika lõiming teiste õppeainetega.
- 1.7.17. Ettepanek gümnaasiumi loodusainete valdkonnakava täiendamiseks.
- Esitada loodusvaldkonna õppeainete ainekava ühtse tervikuna, kuhu on koondatud kõik ainekavad.
- 1.7.18. Ettepanekud gümnaasiumi geograafia, bioloogia, keemia ja füüsika ainekavade täiendamiseks.
- 1.7.18.1. Esitada loodusainete valdkonna ainekavad ühtse tervikuna, sest sel juhul kaob vajadus iga õppeaine puhul dubleerida loodusvaldkonna üldosa.
 - 1.7.18.2. Esitada tabelites, kus on toodud õpitulemuste jaotus kursuseti, esikohal õpitulemused, kui kõige olulisem osa, ja seejärel sisu, mis on vajalik õpitulemuste saavutamiseks.
 - 1.7.18.3. Kaaluda, kas on vajalik esitada õpitulemused kahel korral, algul kõik kursuse õpitulemused ja seejärel sama teemade kaupa.
- 1.7.19. Ettepanek gümnaasiumi sotsiaalainete valdkonnakava üldosa täiendamiseks.
- Korrastada ainevaldkonna struktuur ja mitte korrata valdkonna kirjelduse osasid kõikide ainekavade ees. Ainekavades võiks olla eraldi välja toodud vaid konkreetse õppeaine fookus ja eripära. Lõiming on efektiivsem, kui see esitatakse konkreetsete näidetena õppeteemade juures.
- 1.7.20. Ettepanekud gümnaasiumi ajaloo ainekava täiendamiseks.
- 1.7.20.1. Kasutada hindamise kirjeldamisel riiklikus õppekavas kasutatavat terminoloogiat. Ajaloo ainekava hindamise kirjelduses kasutatakse jooksva hindamise mõistet, mis riiklikus õppekavas hindamise liigina ei esine.
 - 1.7.20.2. Õpetada esimese ajalookursusena üldajalugu, mis on eelduseks ja taustaks Eesti ajaloo kursustele.
- 1.7.21. Ettepanekud gümnaasiumi ajaloo ainekava täiendamiseks.
- 1.7.21.1. Loetleda ühiskonnaõpetuse ainekava algul kõik valdkonna õppeained, sh inimeseõpetus.
 - 1.7.21.2. Lisada ühiskonnaõpetuse ainekavasse lõiming üldpädevustega.
 - 1.7.21.3. Lisada näited, kuhu õppekeskkonda laiendatakse, mis mäluasutusi külastatakse.
- 1.7.22. Ettepanek õppekava kehtestamiseks.
- Kehtestada põhikooli- ja gümnaasiumiosa õppekava ühe dokumendina, sest kool on terviklik organisatsioon ning põhikooli- ja gümnaasiumiosa üldosas käsitletav õppekorraldus peaks olema selges kooskõlas.

1.8. Ettepanekud pidajale

- 1.8.1. Esitada klassi täituvuse ülemist piinormi suurendavas haldusaktis põhjendused, millest nähtuvad erakorralised asjaolud, mis tingisid piinormi suurendamise vajaduse.
- 1.8.2. Tagada klassikomplektide komplekteerimisel, et ei ületataks pidaja kinnitatud klassi täituvuse piinormi.

1.9. Ettekirjutused pidajale

- 1.9.1. Tagada kooli õppekava üldosa vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ järgmistes osades:
 - 1.9.1.1. Viia kooli tunnijaotusplaan kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a

määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikes 1 kehtestatuga, lisades keelekümblusklasside tunnijaotusplaani B-võõrkeel.

1.9.1.2. Sätestada kooli õppekavas järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 21 lõikes 7 kehtestatust.

1.9.1.3. Kehtestada kooli õppekavas hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 15 lõikes 3 kehtestatust.

Ettekirjutuse 1.9.1 täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

- 1.9.2. Tagada kooli õppekavas ainevaldkonnakavade, valikõppeainete ja valikkursuste kavade esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikest 5 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikest 5 järgmistes osades:

1.9.2.1. Kirjeldada kooli õppekavas keelekümblusklassi 2. klassi matemaatika lisatunni õppesisu, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktis 2 kehtestatust.

1.9.2.2. Kirjeldada kooli õppekavas, mil viisil tagatakse muusika õpitulemuste saavutamine 3. klassis, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikes 5 kehtestatust.

1.9.2.3. Lisada eesti keel teise keelena keele ja kirjanduse valdkonda, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 1 lõikest 5.

1.9.2.4. Lisada õppeaine riigikaitse kohustuslike õppeainete loetellu, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 11 lõikest 5.

1.9.2.5. Viia kitsa ja laia matemaatika kursuste arv kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 11 lõikes 1 sätestatuga.

1.9.2.6. Tagada eestikeelsete kursuste osakaal kooli gümnaasiumi õppekavas mahus vähemalt 60%, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõigetest 1 ja 2.

1.9.2.7. Viia eesti keele, vene keele, kirjanduse, B-võõrkeele, matemaatika, keemia, füüsika, tehnoloogia, kehalise kasvatuse ja informaatika ainekavad kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ kehtestatuga, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3 esitatust.

1.9.2.8. Viia võõrkeele, kitsa matemaatika, laia matemaatika, keemia, füüsika, kehalise kasvatuse ainekavad kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ kehtestatuga, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3 esitatust.

Ettekirjutuse 1.9.2 täitmise tähtaeg on 01.09.2024.

2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni ja riigikeeleoskuse vastavus nõuetele

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PG Sis⁴⁶ sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse kantud andmete⁴⁷ vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele. Koolis töötas 15.04.2024 seisuga 90 õppe- ja kasvatusala töötajat.

2.1. Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel.

- 1) Õpetaja (inimeseõpetus, loodusõpetus, lugemine ja retoorika, matemaatika, vene keel I kooliaste, kunst II kooliaste) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. EHISe andmetel on töötajaga sõlmitud tähtajatu tööleping. Töötas alates 17.08.2021.

Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024.

⁴⁶ PGS, § 74¹.

⁴⁷ EHIS, väljavõte 18.03.2024.

- 2) Õpetaja (inglise keel I, II kooliaste, koormus 0,91) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. EHISE andmetel on töötajaga sõlmitud tähtajatu tööleping. Töötab alates 16.08.2021.
Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024.
- 3) Õpetaja (eesti keel I kooliaste, gümnaasium, eesti keel teise keelena III kooliaste, kunst I, II kooliaste, loodusõpetus, matemaatika, tööõpetus I kooliaste, koormus 1,0) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajatu tööleping. Töötab alates 05.12.2016. Õpetaja õpib Tallinna Ülikoolis magistrantuuris.
- 4) Õpetaja (kunst I, II kooliaste, loodusõpetus I, II kooliaste, matemaatika I, II kooliaste, tööõpetus II kooliaste, vene keel I, II kooliaste) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISE andmetel on töötajaga sõlmitud tähtajatu tööleping. Töötab alates 12.09.2022.
Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024.
- 5) Õpetaja (eesti keel teise keelena I kooliaste, inimeseõpetus II kooliaste, kirjandus II, III kooliaste, loodusõpetus II kooliaste, vene keel II, III kooliaste, koormus 0,91) – puudub õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 10.01.2022. EHISE andmetel on sõlmitud tähtajaline tööleping 10.01.2022–31.08.2024.
Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024. Õpetaja on esitanud taotluse õpetajakutse omistamiseks.
- 6) Õpetaja (inimeseõpetus II, III kooliaste, koormus 0,57) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 25.08.2021–31.08.2024.
Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024.
- 7) Õpetaja (eesti keel, kunst, loodusõpetus, matemaatika, tööõpetus I kooliaste) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. EHISE andmetel on töötajaga sõlmitud tähtajatu tööleping. Töötab alates 18.08.2022.
Õpetaja õpib Tallinna Ülikoolis klassiõpetaja õppekaval.
- 8) Õpetaja (kirjandus, vene keel II kooliaste, koormus 0,91) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. EHISE andmetel on töötajaga sõlmitud tähtajatu tööleping. Töötab alates 16.08.2021. Õpetaja õpib Tallinna Ülikoolis magistrantuuris klassiõpetaja õppekaval.
Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024.
- 9) Õpetaja (eesti keel teise keelena I, II kooliaste, koormus 1,0) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud tähtajatu tööleping. Töötab alates 16.08.2021.
- 10) Õpetaja (muusika I kooliaste, koormus 0,96) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajatu tööleping. Töötab alates 21.08.2018. EHISes on märgitud bakalaureusekraad, tegelikult on haridustase magistrikraadile vastav.
- 11) Sotsiaalpedagoog, koormus 1,0 – puudub erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajatu tööleping. Töötab alates 01.09.2012. EHISes on haridustasemeks märgitud bakalaureusekraad või vastav kvalifikatsioon, Eesti ENIC/NARIC Keskuse hinnangul on töötajal magistrikraadile vastav kvalifikatsioon.
- 12) Õpetaja (ajalugu III kooliaste, ühiskonnaõpetus II kooliaste, koormus 0,96) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. EHISE andmetel on töötajaga sõlmitud tähtajatu tööleping. Töötab alates 16.08.2021. Õpetaja õpib Tallinna Ülikoolis magistrantuuris ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja õppekaval.
Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024.
- 13) Õpetaja (eesti keel teise keelena I, II kooliaste, koormus 1,09) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajatu tööleping. Töötab alates 01.09.2013.
- 14) Õpetaja (tehnoloogiaõpetus II, III kooliaste) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.

EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajatu tööleping. EHISes on märgitud keskharidus või vastav kvalifikatsioon, õppekava põhiharidus. Töötab alates 25.08.1989.

- 15) Õpetaja (eesti keel teise keelena II, III kooliaste, koormus 1,09) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajatu tööleping. Töötab alates 01.09.2020.
- 16) Õpetaja (ajalugu II kooliaste, gümnaasium, majandus- ja ettevõtlusõpe III kooliaste, ühiskonnaõpetus II kooliaste, gümnaasium) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. EHISe andmetel on töötajaga sõlmitud tähtajatu tööleping. Töötab alates 24.01.2022. Õpib Tallinna Ülikoolis bakalaureuseõppes pedagoogika õppekaval.
Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024.
- 17) Õpetaja (inglise keel II, III kooliaste, gümnaasium, koormus 0,92) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajatu tööleping. Töötab alates 22.08.2016.
- 18) Õpetaja (inglise keel II kooliaste, koormus 1,04) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajatu tööleping. Töötab alates 16.08.2021.
Järelevalves selgus, et õpetajal on tähtajaline tööleping 01.09.2023–31.08.2024.

Täiendavalt selgus, et õpetaja (keemia III kooliaste, gümnaasium, loodusõpetus III kooliaste) haridustasemeks on EHISes märgitud rakenduskõrgharidus, Eesti ENIC/NARIC Keskuse andmetel on õpetajal magistrikraadile vastav kvalifikatsioon.

Kvalifikatsioon vastas 90st õppe- ja kasvatusala töötajast nõuetele 72-l (80%). 1818 õppetunnist 1436 (79%) annavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Eesti keelt ja eesti keelt teise keelena õpetavad 17 õpetajat, kellest 12 (71%) kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele. Viiest õpetajast, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, omandavad kaks nõutavat haridustaset ülikoolis.

Kooli 18st õppe- ja kasvatusala töötajast, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, omandavad nõutavat haridustaset viis. Seitsmel õpetajal on nõutav kvalifikatsioon võimalik saavutada õpetajakutse taotlemisel, neist üks on taotluse ka esitanud.

2.2. PGSi⁴⁸ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.

Koolis töötavad logopeed (koormus 1,0), koolipsühholoog (koormus 1,0), kaks sotsiaalpedagoogi, kellest ühe kvalifikatsioon vastab nõuetele (koormus 0,5) ja teise kvalifikatsioon nõuetele ei vasta (koormus 1,0). Eripedagoogi koolis ei tööta.

Õppealajuhataja selgitas, et eripedagoogi teenuse osutamiseks tehakse koostööd Tallinna Õppenõustamiskeskusega. Eriklasside tunniplaanis on üks tund nädalas, kus eripedagoog tuleb kooli ja töötab õpilastega tunnis. Kui vajatakse täiendavat abi, siis eripedagoog külastab kooli. Tallinna Õppenõustamiskeskusesse suunatakse vajaduse korral ka lapsevanemad.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija hinnangul võiks olla igas kooliastmes oma psühholoog, eripedagoog ja sotsiaalpedagoog. Logopeedi 1,0 ametikohta kooli vajadust ei kata. Spetsiifiliste probleemidega õpilasi suunatakse teenusele Tallinna Õppenõustamiskeskusesse või ka nt erasektoris. Koolis on kaks õpetaja abi.

Direktori sõnul on kuulutatud välja konkurss eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi ametikohale.

⁴⁸ PGS, § 37 lg 2.

Kuna logopeedi kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, kuulutatakse välja konkurss ka logopeedi ametikohale. Vajadus on kahe logopeedi järele. Keeruline on see, et on kvalifitseeritud tugispetsialistide puudus.

Vestlusel osalenud hoolekogu liikmed märkisid, et seoses eestikeelsele õppele ülemineku suurenemise järgest enam vajadus tugispetsialistide, sh õpetaja abi järele. Tugipersonali olemasolu kindlustaks ülemineku ja oleks toeks õpetajatele.

2.3. Direktor võib sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskkooli ja kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. Sellisel juhul peab direktor korraldama aasta jooksul uue avaliku konkursi⁴⁹.

Järelevalves selgus, et 18st õppe- ja kasvatusala töötajast, kelle kvalifikatsioon ei vastanud kehtestatud nõuetele, oli tähtajaline tööleping sõlmitud üheksaga.

Direktori sõnul on olnud tegemist olukorraga, kus koolis oli teadmine, et töölepingu seadusest tulenevalt ei saa üle kahe aasta järjestikust tähtajalist lepingut sõlmida.

2.4. Õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmise läbiviimise korra peab kehtestama kooli hoolekogu⁵⁰.

Kooli hoolekogu on vastava korra kehtestanud⁵¹. Kord vajab ajakohastamist, kuna sisaldab konkursil kandideerimiseks mittevajalikke andmeid, nt tervisetõend.

2.5. Õpetaja kutsestandardi kohaselt otsib õpetaja võimalusi enesearendamiseks, arvestades ka haridusasutuse arenguvajadusi. Järelevalves oli vaatluse all, kas eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad on osalenud tänapäevasest õpikäsitusest lähtuvatel meetodikakoolitustel, eesti keele ja eestikeelse õppe meetodika koolitustel.

Õpetajad on osalenud erinevatel eesti keele õpetamisega seotud koolitustel, nt LAK-õppe rakendamise kogemusi õpetajalt õpetajale (36 t), koostöötajate ajutorm „Eestikeelsele õppele ülemineku eeldused“, õpilaste eesti keele omandamise toetamine muusika tundides, koostöötajate õppeviisid LAK-õppes, LAK-õppe, keelekümbeluse ABC 1. ja 2. kooliaste, LAK-õppe ABC. 2023. aastal on eesti keele õpetamisega seotud koolitustel osalenud 32 õpetajat.

Eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskavas on toodud välja, et koolis pakutakse õpetajatele LAK-õppe ja keelekümbelusemeetodika seminare, parimate praktikate ning kogemuste jagamist. Lisaks pakkus kool 2022/2023. õppeaastal eesti keele koolitusi B2 ja C1 keele tasemele.

Koolil on keelekümbeluseprogrammi rakendamise kogemus alates 2000. aastast. Kool valiti aastal 2022 põhikoolide LAK-õppe piirkondlikuks (Tallinna) koolituskeskuseks, mille ülesanne on viia läbi koolitusi, teabepäevi, seminare, kus tutvustatakse häid pedagoogilisi praktikaid eesti keelest erineva kodukeele lapse õpetamisel.

Õppealajuhataja sõnul on kogu pedagoogiline kollektiiv teadlik, mis on LAK-õpe. Kõik eestikeelsete ainete keelekümbelusklasside õpetajad on läbinud LAK-õppe koolituse ja need teemad on koolis prioriteetsed. Vahepeal oli koolituste pakumises põud, praeguseks on

⁴⁹ PGS, § 74 lg 7.

⁵⁰ PGS, § 74 lg 6.

⁵¹ Hoolekogu 14.05.2013 koosoleku protokoll nr 5.

koolitusi piisavalt. Ka üleminekuklasside õpetajate koolitus on prioriteediks ning õpetajate koolitus on koolile suur väljakutse.

2.6. Õppe- ja kasvatusala töötajate riigikeeleoskuse tasemele on kehtestatud nõuded⁵². Õppeasutuse juhtide, õppealajuhatajate, eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajate keeleoskuse tase peab olema C1, vene keeles (vm võõrkeeles) õpetavate õpetajate ja tugispetsialistide keeleoskuse tase peab olema vähemalt B2.

Õppe- ja kasvatusala töötajate riigikeeleoskus ei vasta nõuetele järgmistel töötajatel.

- 1) Õpetaja (inimeseõpetus, loodusõpetus, lugemine ja retoorika, matemaatika, vene keel) – keeletase B1.
- 2) Õpetaja (muusika II, III kooliaste) – keeletase B2. Õpetab keelekümblusklassides, kus nõutav on keeletase C1.
- 3) Õpetaja (geograafia III kooliaste, loodusõpetus II kooliaste) – keeletase B1.
- 4) Õpetaja (matemaatika II, III kooliaste) – keeletase B1.
- 5) Õpetaja (inimeseõpetus, loodusõpetus, lugemine ja retoorika, matemaatika, vene keel I kooliaste, kunst II kooliaste) – keeletase B1.
- 6) Õpetaja (inimeseõpetus I kooliaste, loodusõpetus I, II kooliaste, lugemine ja retoorika, matemaatika, vene keel I kooliaste) – keeletase B1.
- 7) Õpetaja (kunst I, II kooliaste, loodusõpetus I, II kooliaste, matemaatika I, II kooliaste, tööõpetus II kooliaste, vene keel I, II kooliaste) – keeletase B1.
- 8) Õpetaja (digiõpe, inimeseõpetus, loodusõpetus, lugemine ja retoorika, matemaatika, vene keel I kooliaste) – keeletase B1.
- 9) Õpetaja (kehaline kasvatus I–III kooliaste) – keeletase B1.
- 10) Õpetaja (inimeseõpetus II, III kooliaste) – keeletase B1.
- 11) Õpetaja (kirjandus II, III kooliaste, vene keel II, III kooliaste) – keeletase B1.
- 12) Õpetaja (inglise keel II, III kooliaste, gümnaasium) – keeletase B1.
- 13) Õpetaja (tehnoloogiaõpetus II, III kooliaste) – keeletase B1.
- 14) Õpetaja (saksa keel gümnaasiumis) – keeletase B1.

Riigikeeleoskus vastab ametikohale kehtestatud nõuetele 76-l (84%) õppe- ja kasvatusala töötajal.

2.7. Keeleseaduse⁵³ kohaselt arvestatakse enne 1999. aasta 1. juulit välja antud tööalase keeleoskuse kategooriatunnistust keeleoskuse nõude täitmist tõendava dokumendina isiku puhul, kelle keeleoskus on tööandja hinnangul piisav vastaval töö- või ametikohal töötamiseks. Tööandjal on kahtluse korral õigus pöörduda ameti poole hinnangu saamiseks isiku keeleoskuse piisavuse kohta.

Kategooriatunnistused on kümnel õppe- ja kasvatusala töötajal.

- 1) Õpetaja (digiõpe, inimeseõpetus, loodusõpetus I kooliaste, loodusõpetus II kooliaste, matemaatika, tööõpetus II kooliaste, vene keel I kooliaste) – kategooriatunnistus E.
- 2) Õpetaja (keemia III kooliaste) – kategooriatunnistus D.
- 3) Õpetaja (digiõpe, inimeseõpetus, loodusõpetus, matemaatika, vene keel) – kategooriatunnistus D.
- 4) Õpetaja (matemaatika II, III kooliaste) – EHISes andmed keeleoskuse kohta puuduvad. Järelevalves selgus, et õpetajal on kategooriatunnistus D.
- 5) Õpetaja (kunst II, III kooliaste, gümnaasium) – kategooriatunnistus D.
- 6) Sotsiaalpedagoog – kategooriatunnistus C.

⁵² Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsiliselt isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6, § 9 p-d 6 ja 7.

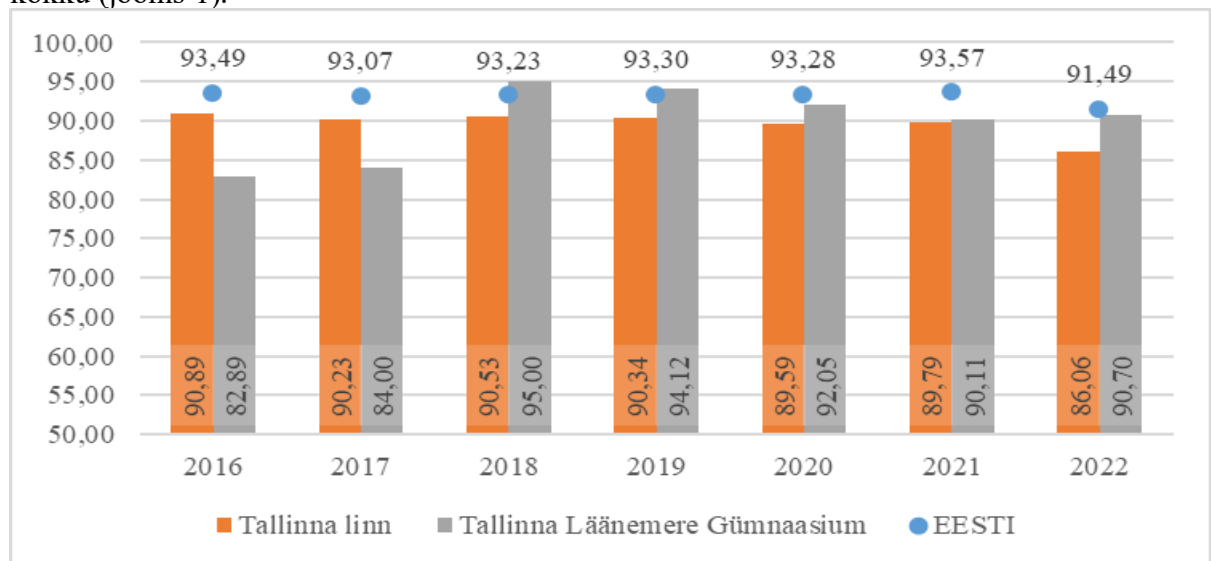
⁵³ Keeleseadus, § 39 p 2.

- 7) Õpetaja (kirjandus III kooliaste, gümnaasium, vene keel II, III kooliaste, gümnaasium) – EHISes andmed keeleoskuse kohta puuduvad. Järelevalves selgus, et õpetajal on kategooriatunnistus D.
- 8) Õpetaja (digiõpe, loodusõpetus I kooliaste, matemaatika I, II kooliaste, vene keel I kooliaste) – EHISes andmed keeleoskuse kohta puuduvad. Järelevalves selgus, et õpetajal on kategooriatunnistus D.
- 9) Õpetaja (inglise keel I, II, III kooliaste, koormus 1,0) – kategooriatunnistus D.
- 10) Õpetaja (kirjandus II, III kooliaste, gümnaasium, vene keel II kooliaste, gümnaasium) – kategooriatunnistus D.

2.8. Keeleamet on ettekirjutused B2 keeleeksami sooritamiseks teinud neljale õppe- ja kasvatusala töötajale, neist ühele 13 korda, sh on talle tehtud sunnirahahoiaetus seitse korda ja määratud sunniraha üks kord.

Direktor selgitas, et kõiki eelnimetatud töötajaid on teavitatud, et nende tööleping lõpetatakse käesoleva aasta suvel, kui selleks ajaks vajalikku kvalifikatsiooni ei saavutata. Nendest üks on eestikeelses õppes ümberõppel Narva Kolledžis ja teine Tallinna Ülikoolis, üks õpetaja käib Eesti Keele Instituudi poolt korraldataval kursusel. Ühele õpetajale on kooli poolt eesti keele õppeks määratud mentor.

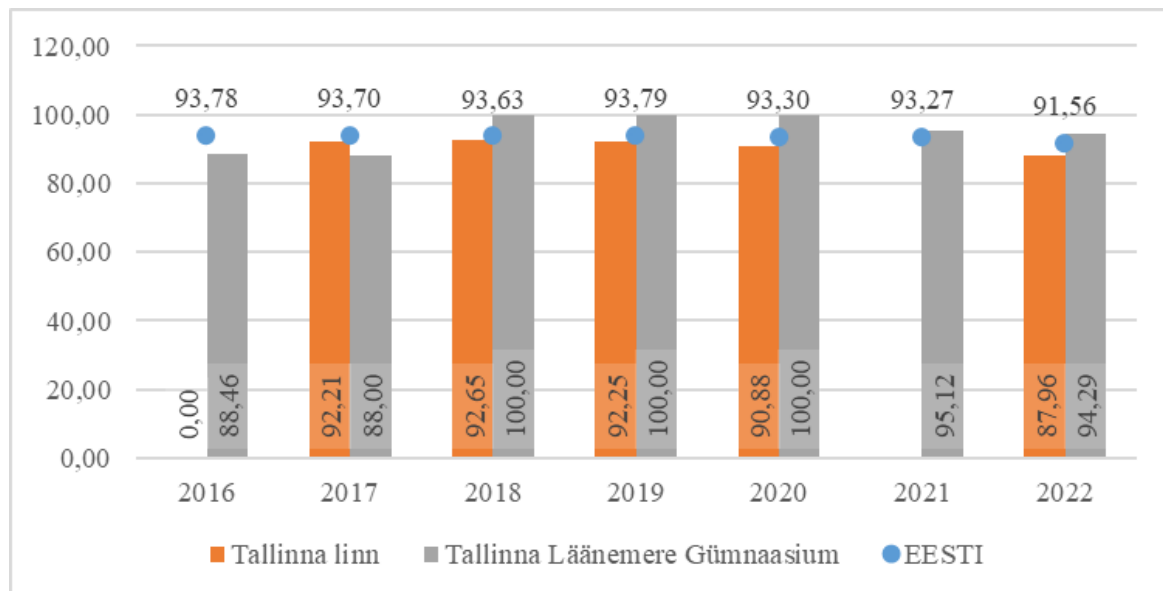
EHISe andmetel on koolis eesti keele oskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal põhikooliosas olnud viimastel aastatel enamasti kõrgem kui Tallinnas kokku, kuid siiski madalam kui Eestis kokku (joonis 1).

Joonis 1. Õpetajate riigikeeleoskuse vastavus nõuetele põhikoolis, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Gümnaasiumiosas vastab riigikeeleoskuse nõuetele peaaegu kõigil õpetajatel (joonis 2).

Joonis 2. Õpetajate riigikeeleoskuse vastavus nõuetele gümnaasiumiosas, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

2.9. Ettepanekud direktorile

- 2.9.1. Kaasajastada õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmise läbiviimise korda, et see oleks kooskõlas tegeliku olukorraga.
- 2.9.2. Motiveerida õpetajaid taotlema õpetajakutset, saavutamaks nõuetekohane kvalifikatsioon.
- 2.9.3. Julgustada õpetajaid, kellel on kategooriatunnistus, osalema riigikeele eksamil, tagamaks kindlus riigikeeleoskuse vastavusest nõuetele.

2.10. Ettekirjutused pidajale

- 2.10.1. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõigetes 6, 7 ja 9 ning tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.05.2025. Täitmise tähtaeg: 01.06.2025.
- 2.10.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõigetes 6, 7 ja 9 ning tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad ja kes ei ole asunud seda õiendi teatavaks tegemise ajaks omandama. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.
- 2.10.3. Tagada õpilastele koolis tasuta eripedagoogi teenuse osutamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetele 2 ja 3 ning § 74¹ lõikele 7. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.
- 2.10.4. Tagada õppe- ja kasvatusala töötajate andmete õigsus Eesti hariduse infosüsteemis, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ §-st 20, mille kohaselt tehakse sissekanded infosüsteemi alusdokumentide alusel. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.06.2024.

3. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

3.1. PGSi⁵⁴ kohaselt peab õppekeskkond toetama õpilase arengut ja koolis tuleb lähtuda õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest.

1999. aastal alustas kool osalemist Kanada-Soome-Eesti ühises keelekümblusprojekti. Kool sai SA Innove Keelekümbluskeskuse kvaliteediauhinna „Keelekümblusasutus 2014” õpetuse ja kasvatuse valdkonnas ja 2019. aastal saadi kvaliteediauhind „Keelekümblusasutus 2019“.

2023/2024. õppeaastal on koolis 58 klassikomplekti, neist põhikoolis 55 klassikomplekti ja gümnaasiumiastmes 3 klassi. Põhikooli 18 klassis õpitakse varase keelekümbluse mudeli järgi.

Koolis on koostatud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava projekt, mis sisaldab nii ülevaadet hetkeolukorrast kui planeeritavaid tegevusi. Tegevuskava ei ole kinnitatud dokument.

Õppealajuhataja sõnul on tegevuskava koostatud koos haridusametiga, kes tegi muudatusettepanekuid, mis on kooli poolt sisse viidud, ning tegevuskava on esitatud uuesti haridusametile.

Üleminekuplaan sisaldab kavandatavaid tegevusi üleminekul eestikeelsele õppele, millega toetatakse õpilaste ja õpetajate keeleõppe arengut, määratletud on tegevused õppekorralduses, õppekeskkonnas, õppematerjalide kasutuses, aga ka üleminekut toetavates valdkondades, nt koostöö kogukonnaga, pidajaga, projektid, huvitegevus, lastevanemate nõustamine.

I kooliastme kõikides vene õppekeele klassides on alates septembrist 2023 kunsti, tööõpetuse, muusika ja kehalise kasvatus tunnid eesti keeles, et toetada sujuvat üleminekut eestikeelsele õppele. Keelekümblusklassides on põhikooli jooksul eestikeelsete ainete maht 65%. Vene õppekeele 4.–9. klassides on aine eesti keel teise keelena riiklikus õppekavas ettenähtud mahus (5 tundi nädalas), lisaks on 9. klassis aine majandus- ja ettevõtlusõpe (1 tund nädalas) eesti keeles. I kooliastmes on alates 1. septembrist 2023 1. klassis 55% õppest, 2. klassis 56%, 3. kl 44% eesti keeles.

Õppealajuhataja sõnul õpib põhikooli 18 keelekümblusklassis kolmandik kooli õpilaste arvust ning kokku on koolis 412 keelekümblusklasside õpilast. Keelekümblusprogrammidega jätkatakse seal klassides, kus on alustatud.

Vestlusel osalenud hoolekogu liikmed kinnitasid, et eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavaga ollakse tutvunud ja seda on hoolekogus arutatud. Mures ollakse sellega, kas vene klasside õpilastele pakutakse samal tasemel eesti keele õpet kui keelekümbluses. Positiivsena toodi välja, et kooli keelekümblusel on väga hea maine. Keelekümblusklassid on tugevad, nende klasside lõpetajatel on väga hea keeleoskus. Vanemate mure on see, kui koolidesse võetakse õpetajaks tööle eesti keelt oskajad, kellel aga teadmised metoodikast puuduvad. Eesti keele tunde võiks olla rohkem. Oluliseks peetakse, et õpilased oskaksid rohkem end väljendada, nt gruppitööd, esinemine. Keeleõpet aitaks parendada tihedam koostöö eestikeelsete koolidega, õpilasvahetused eesti õppekeele klassidega. Tähtsustatakse kvalifitseeritud õpetajate olemasolu ja õppetöö kvaliteeti.

Koolis toimub eesti keele õppimine ja eestikeelsele õppele ülemine kolmes vormis (keelekümbluse klassid, vene õppekeele klassid ja lihtsustatud õppega eriklassid).

⁵⁴ PGS, § 19.

Õppealajuhataja sõnul on keelekümbusklasside õpilased tunduvalt edukamad kui tavaklasside õpilased. Viimased kolm aastat on õpilastel soovitatud sooritada B1-taseme eksamit varem ning eksamit saavad sooritada ka 7. ja 8. klassi õpilased. 9., 10. ja 11. klassi õpilastel on võimalik teha varem ka B2-taseme eksamit. Igal aastal on õpilasi, kes läbivad eeltestimise ja sooritavad eksami. Käesoleva aasta kevadel osaleti 9. klassi Haridus- ja Noorteameti (edaspidi *Harno*) korraldatud eesti keel teise keelena e-katseeksamil (B1, B2), mis mõõtis kahte keeletaset. Osalesid pooled 9. klasside õpilastest ja pooled saavutasid B2-taseme. Valdav osa keelekümbusklasside õpilastest saavutavad 9. klassi lõpuks B2-taseme.

Eestikeelsele õppele üleminekuplaanis on toodud välja, et koolis kehtib kokkulepe, et õpetajad suhtlevad õpilastega selles keeles, milles toimub ka õppetegevus tunnis. Eesti keele ja eestikeelsete ainete õpetajad suhtlevad õpilastega eesti keeles. Kõik 1. klassid õpivad klassiõpetaja juhendamisel moodulmajas, mis on eraldiseisev hoone, kus on kergem luua eestikeelne keelekeskkond nii eestikeelse suhtlemise kui ka füüsilise (nt rääkivad seinad) keskkonnana. Lisaks kogu projekti-, huvi- ning klassiväline tegevus toimub eesti keeles. Koolimajas on juba toetav eestikeelne keskkond, mis seoses üleminekuga soovitakse veelgi nähtavamaks teha. Lisaks toimuvad traditsioonilised kooliüritused ja klassivälised tegevused üleminekuklassidele koos keelekümbusklassidega eesti keeles.

Vestlusel osalenud õpilasesinduse liikmed tõid välja, et õpilased hindavad väga kõrgelt õpetajate professionaalsust. Õpetajad on sõbralikud ja toetavad, positiivne ja sõbralik õpetaja innustab ka õpilasi rohkem õppima eesti keelt. Nende sõnul õpetajad nõuavad palju, aga ka annavad palju. Kui õpilastel on raskused, siis kaasõpilased ja õpetajad toetavad, on väga koostööine õhkkond. Raskuste puhul on võimalik saada õpetajatelt konsultatsioone. Õpilasesinduses on meeskond, kes tegeleb sotsiaalmeediaga, mis aitab väga palju eesti keelt arendada, uusi sõnu õppida. Koolis on palju üritusi, palju ringe, sellest aastast käivitati väitlusklubi. Üritustel kasutatakse nii eesti kui vene keelt, rohkem siiski eesti keelt. Koostööd tehakse Pirita Majandusgümnaasiumiga, korraldatakse keelekohvikut nelja kooli vahel. Õpilasesinduse liikmete hinnangul võiks korraldada rohkem õpilasvahetust, nt *Veni Vidi Vici*. Lisatundide järele vajadust ei nähta, kuid eesti keele õppimisel võiks kasutada interaktiivmeetodeid.

3.2. Eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava sisaldab ülevaadet õppematerjali olemasolust. Eesti keele õppeks kasutatakse 1. klassi keelekümbusklassidele koostatud sarja “Tere, kool!”, “Tere, sõber!”, “Tere, maailm!” (kirjastus Maurus). Lisaks on Avita kirjastuse kirjatehnika töövihik. Matemaatikatundides kasutatakse kirjastuse Skriibus tööraamatut. Loodusõpetuse tundidesse on tellitud „Jutulinna loodusõpetuse tööraamat“ (kirjastus Maurus). Alates 2025/2026. õppeaastast hakatakse kasutama kirjastus Skriibus inimeseõpetuse tööraamatut.

Eesti keele õppeks kasutavad õpetajad 4. klassis keelekümbusklasside taustaga õpilaste puhul kirjastuse Avita eesti keele õpikut 4. klassis ning vene õppekeelega klassides kirjastuse Koolibri sarja Teele (P. Pipar). Matemaatika õpetamiseks on õpetajad valinud kirjastuse Avita matemaatika õpiku (K. Kaasik). Loodusõpetuse tundides kasutatakse kirjastuse Avita 4. klassi loodusõpetuse õpikut (T. Elvisto jt).

Muusikatundidesse on tellitud õpikud, mida kasutatakse ainult tunnis. Koolis on võimalik kasutada ka Opiqu keskkonda. Raamatukogus on arvestatav hulk tänapäeva eesti lastekirjandust, on nii üksikuid raamatuid kui ka teoseid, mida on tellitud kooslugemiseks klassides. Lisaks on olemas vajalikud teatmeteosed, arendavad õppemängud, näitmaterjalid, õpetajad diferentseerivad ja kohandavad õppematerjale vastavalt õpilaste vajadustele.

Järelevalves nähtus, et paljudes klassiruumides on nn „rääkivad seinad“. Kool on hästi varustatud tänapäeva nõuetele vastavate tehniliste vahenditega (arvutid, projektorid, ekraanid, digitahvlid jne). Õpetajad kasutavad neid eesti keele tundides ja eestikeelses aineõppes eeskätt õppe sisu visualiseerimiseks. Õppeasutuse füüsiline keskkond vastab riikliku õppekava nõuetele⁵⁵.

Õppealajuhataja hinnangul on õppematerjali piisavalt, kuid ajamahukas on õppematerjali individualiseerimine.

3.3.Järelevalves vaadeldi üheksat õppetundi 6.–9. klassis ja gümnaasiumiosas.

Tunnid olid sisutihedad ja vastasid ainekavale. Eesti keele õpetajad rääkisid tundides eesti keeles, vahekeelt kasutati väga vähesel määral õppesisu üksikasjade tõlkimiseks. Ajaloo, loodusõpetuse ja perekonnaõpetuse tundides rääkisid õpetajad ainult eesti keeles, kuid õpilaste verbaalne käitumine oli kohati passiivne. Õpilased kasutasid eesti keelt piiratud ulatuses enamasti formaalsetes suhtlemisolukordades, õpetajate kõne kuulamisel, eestikeelsete tekstide lugemisel ja ka kirjutamisel. Tavaklasside õpilaste puhul oli eestikeelne produktiivne suuline eneseväljendus valdavalt formaalne ja piiratud. Keelekümblusklasside õpilased suutsid kasutada eesti keelt ka spontaanselt ja mitteformaalselt. Eesti keele tundides eestikeelse paaris- või rühmatöö puhul suhtlesid õpilased omavahel ka vene keeles.

Vaadeldud tundides esines üksikutel põhikooli õpilastel teatud raskusi eesti keeles eneseväljendamisel ja kohati ka eestikeelsete õppetekstide ettelugemisel. Rohkem tähelepanu peaks pöörama õpilaste seotud kõne kujundamisele, samuti aineõppega seotud sõnavara arendamisele nii eesti keele tundides kui ka eestikeelse terminoloogia käsitlemisele eestikeelses aineõppes.

Õpetajate kontakt klassidega oli hea, samas oli õpilaste omavaheline interaktsioon sageli nõrk (nt vaadeldud 12. ja 10. klassi ajalootunnid, 12. klassi perekonnaõpetuse tund, 6.v klassi eesti keele tund, 6.g klassi loodusõpetuse tund). Rühmatöö juhendamine ei ole õpetajate metoodilise ettevalmistuse tugevaim külge. Üldjuhul domineerivad koolis traditsioonilised õppemeetodid ja frontaalne töö (nt 6.v klassi eesti keele, 12. klassi perekonnaõpetuse, 6.g klassi loodusõpetuse tund). Põhikooli tavaklasside õpilaste eestikeelne verbaalne aktiivsus oli tagasihoidlik. Seda eeskätt piiratud sõnavara ja ebaühtlase motivatsioonitaseme tõttu. Keelekümblusklasside õpilaste eestikeelne eneseväljendus oli produktiivsem, dialoogilisem ja refleksiivsem. See on märkimisväärne eeldus, millega tuleb arvestada eestikeelsele õppele ülemineku ettevalmistamisel.

Vastavalt õigusaktides sätestatule peab õppekeskkond soodustama kommunikatiivset keeleõpet⁵⁶, kus õpilastel on omavahel silmside ja arusaamist toetav kaasõpilaste eeskujud, nt rühmapõhine õpe. Vaadeldud eesti keele tundides olid tagatud põhieeldused kommunikatiivset keeleõpet soodustava õppekeskkonna loomiseks. Kommunikatiivse keeleõppe võimaluste realiseerimine toimus piiratud ulatuses.

Tunnivaatlused näitasid, et koolis on olemas valmidus aktiivõppemeetodite kasutamiseks (nt 6. ja 9.g keelekümblusklasside eesti keele tundides toimus paaristöö), kuid tänapäeva ja mitmekesist õppemetoodikat (nt rühmatöid) ei kasutata järjekindlalt, tõhusalt ja märkimisväärses ulatuses. Vaadeldud eesti keele, ajaloo, loodusõpetuse ja perekonnaõpetuse tundides puudusid õpilastel võimalused puutuda kokku ajakohase probleem- ja/või avastusõppega ning osaleda spontaanset eneseväljendust arendavates ajurünnakutes. Seetõttu

⁵⁵ PRÕK, § 6 lg 4.

⁵⁶ PGS, § 19 lg 1, PRÕK, § 6 lg 1.

kasutati eesti keelt valdavalt formaalsetes ja reproduktiivsetes olukordades. Vananenud õppetöö korraldus on vastuolus riikliku õppekava nõuetega⁵⁷. Üleminek eestikeelsele aineõppele nõuab eesti keele õpetamise metoodika ajakohastamist.

Eestikeelse aineõppe puhul väärib esiletõstmist ajaloo, loodusõpetuse ja perekonnaõpetuse õpetamise kogemus. Kuigi õpilaste eestikeelne verbaalne aktiivsus oli valdavalt reproduktiivne ja seondus eeskätt kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskuse arendamisega, toimus traditsiooniliste õppemeetodite alusel korraldatud frontaalne õppetöö ainult eesti keeles. Õpilased vastasid õpetajate suulistele küsimustele napisõnaliselt, kuid nende poolt sõnastatud eestikeelsed vastused olid valdavalt õiged. Eestikeelne aineõpe loob loomulikke eeldusi õpilaste eestikeelse spontaanse eneseväljenduse kujundamiseks. Eesti keele õpetamine näitas, et koolis on võimalik aja jooksul julgelt rakendada eestikeelset aineõpet senisest suuremas mahus. Seda ka tuge vajavate õpilastega klasside puhul.

Õpetajad eelistavad traditsioonilisi metoodilisi võtteid. Eesti keele tundides oli keeleõpe kohati grammatikakeskne. Keeleõppes domineeris reproduktiivsete osaoskuste (kuulamine, lugemine) arendamine, produktiivsete osaoskuste (rääkimine, kirjutamine) kujundamisele ei pööratud piisavat tähelepanu. Koolis valitsevad reproduktiivsed õppemeetodid. Selline olukord ei ole kooskõlas tänapäevase kommunikatiivse keeleõppe põhimõtetega, sest õpilaste spontaanne eestikeelne eneseväljendusoskus areneb eeskätt loomulikus keelekeskkonnas ja ka keelekümbuse ning eestikeelse aineõppe laiendamise kontekstis.

Kooli varase keelekümbuse ja LAK-õppe korraldamise ja õpetamise kogemus väärib tunnustamist ja laiemat rakendamist üle Eesti.

Õppetunde vaatlevad koolis õppealajuhatajad, vaatlusteks on koostatud vorm, mille alusel toimub õppetunni järgselt arutelu vaadeldud tunni õpetajaga.

Õppealajuhataja sõnul vaadeldakse koolis eelkõige uute õpetajate tunde ja neid tunde, kus on õpetamises täheldatud probleeme. Planeeritud tunnivaatlusi ei ole, kuid uusi õpetajaid ja praktikante suunatakse vaatlema kogenud õpetajate tunde.

Õpetajate sõnul on nende koormus suur, mistõttu ei ole võimalust külastada kolleegide tunde, samas peetakse seda oluliseks koostöövormiks kogemuste ja hea praktika jagamisel.

Koolis kasutatakse eKooli. Järelevalves vaadeldud klassipäevikute sissekanded õppeaines eesti keel ja eesti keel teise keelena (nt klassid 6.v, 7.b, 9.g) olid kooskõlas haridus- ja teadusministri määruses⁵⁸ sätestatuga.

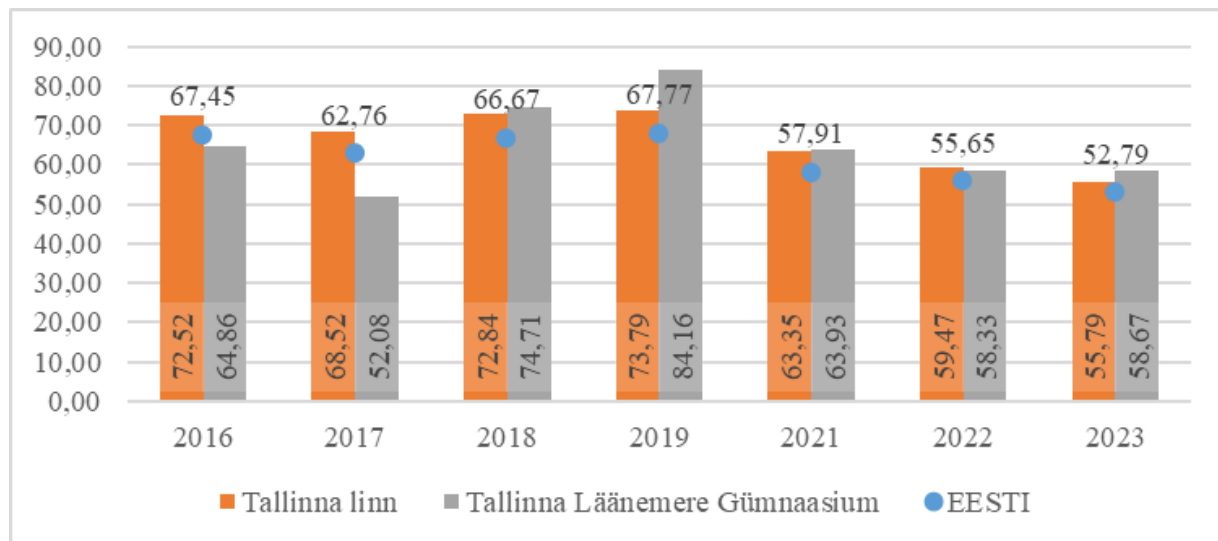
3.4. Kooli õppe kvaliteeti ja õpilaste akadeemilist edukust iseloomustavad mitmed riiklikult kogutavad ja esitatavad tegevus- ja tulemusnäitajad.

3.4.1. Riiklikud näitajad põhikooliosas.

Koolis on eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud Tallinna kogu osakaaluga sarnasel tasemel ning viimastel aastatel ka Eestis B1-keeletaseme saavutanute osakaalust natuke kõrgem (joonis 3).

⁵⁷ PRÕK, § 5 lg 4 p 6.

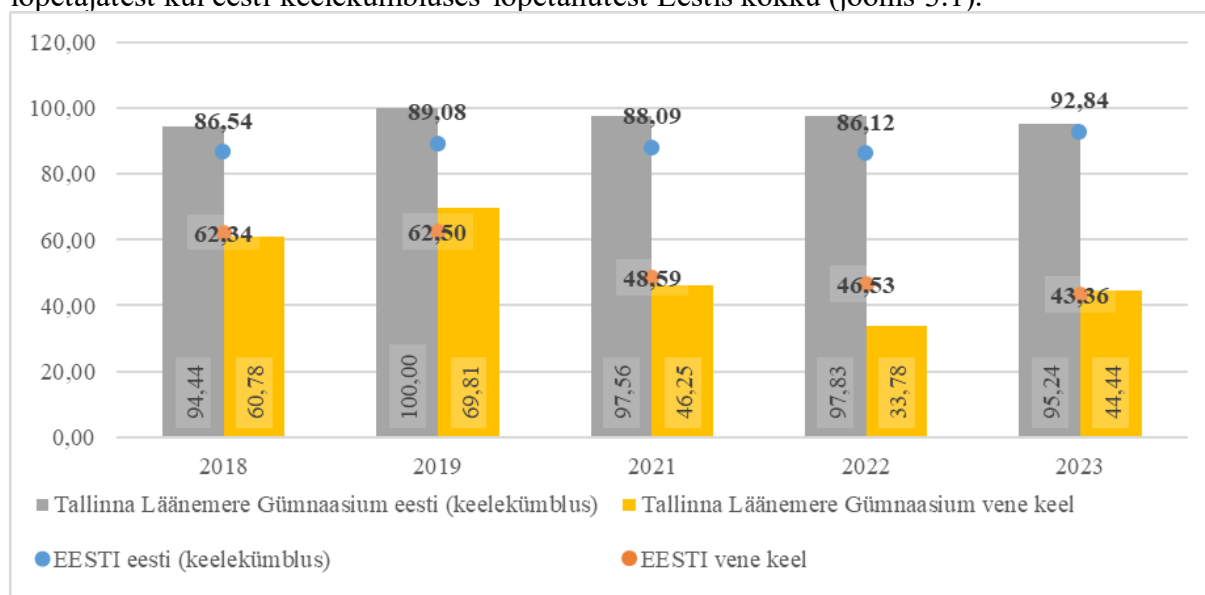
⁵⁸ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, §-d 11–13.

Joonis 3. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

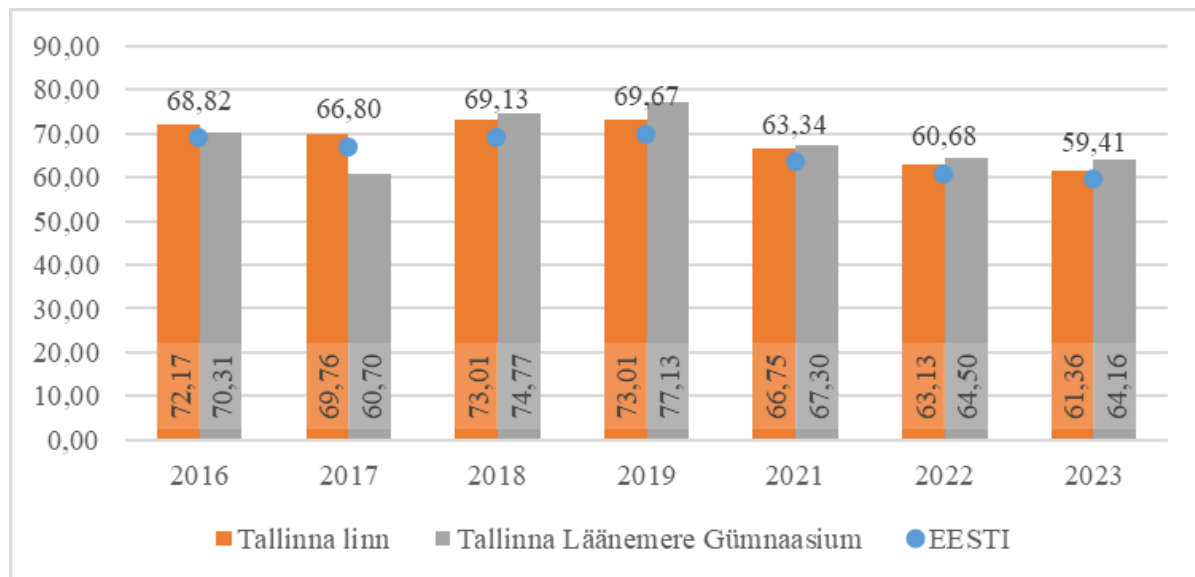
Õppekeelte lõikes võib näha, et vene õppekeeles põhikooli lõpetajate hulgas on eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil B1 keeletaseme saavutanuid mõnel aastal pisut suurem ja mõnel aastal pisut väiksem osakaal kui Eestis vene õppekeeles lõpetanute hulgas kokku ning eesti keelekümbeluses lõpetanutest on B1 keeletaseme omandanud suurem osakaal põhikooli lõpetajatest kui eesti keelekümbeluses lõpetanutest Eestis kokku (joonis 3.1).

Joonis 3.1. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, % õppekeele lõikes.

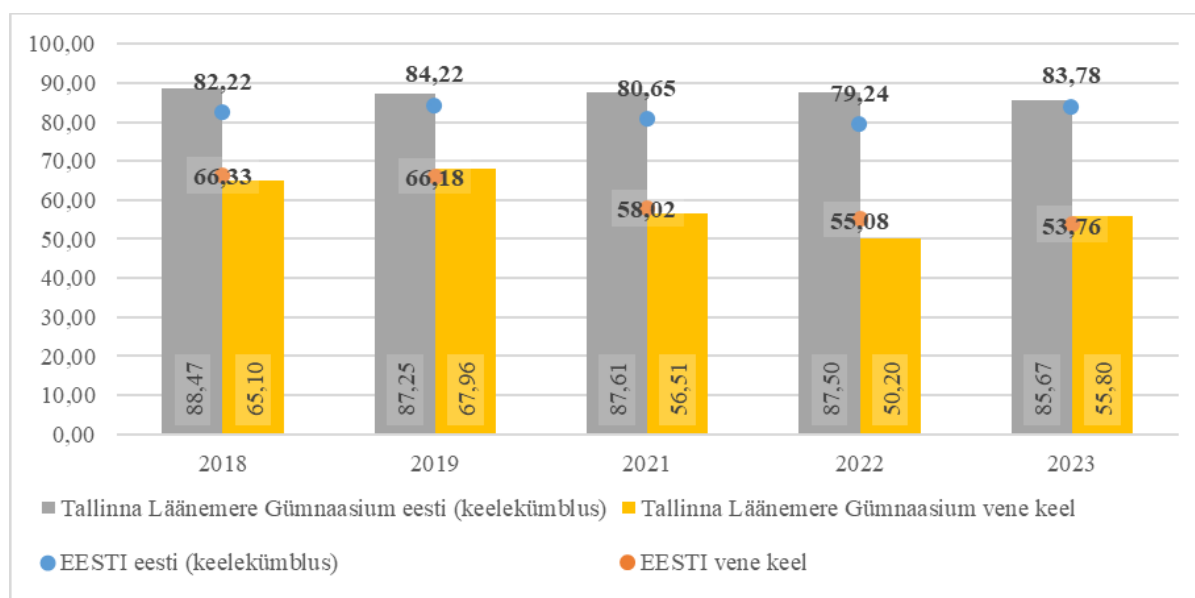
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami keskmise tulemuse suundumused on sarnased B1 keeletaseme saavutanute osakaalu suundumustele (joonised 4 ja 4.1).

Joonis 4. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena kokku.

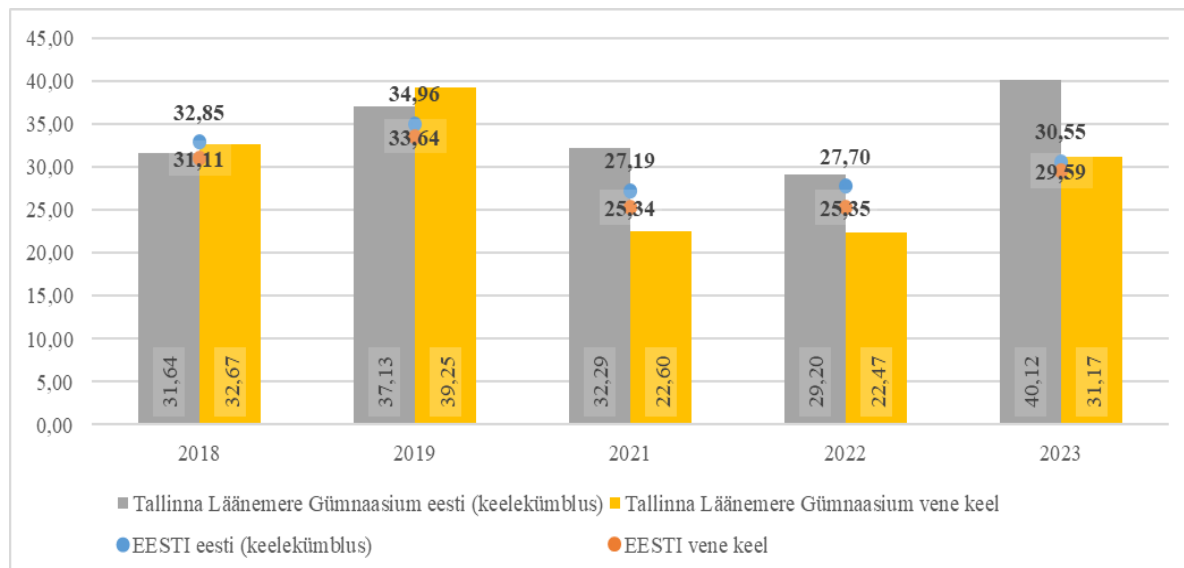
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Joonis 4.1. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

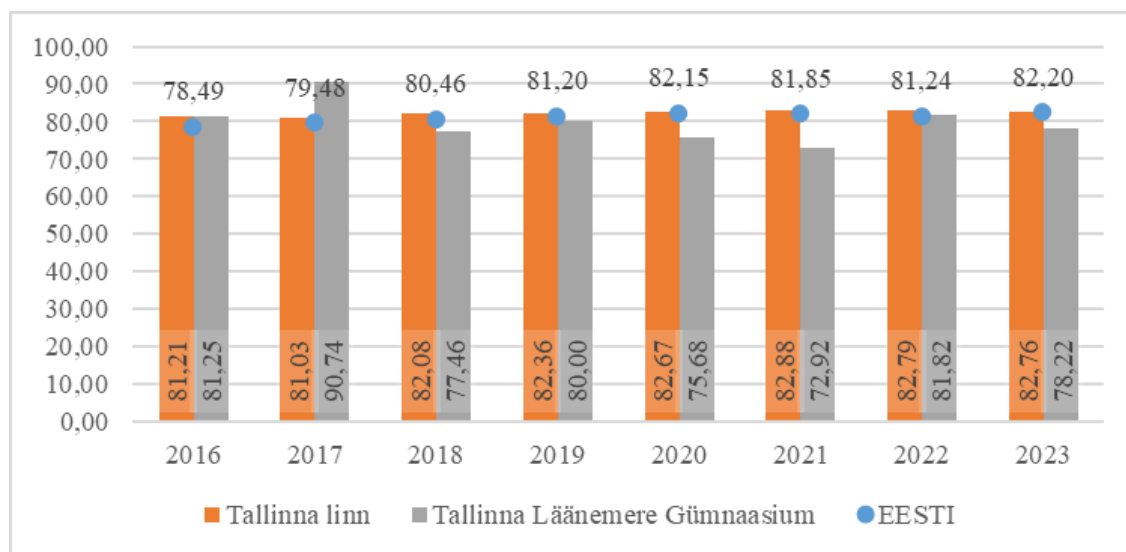
Eesti keelekümbeluses põhikooliosa lõpetanute matemaatikaeksami tulemus on olnud valdavalt kõrgem kui vene keeles lõpetanutel ning viimastel aastatel ka kõrgem kui eesti keelekümbeluses lõpetanutel Eestis keskmiselt. Vene õppekeeles lõpetanutel on matemaatikaeksami tulemus olnud mõnel aastal kõrgem ja mõnel aastal madalam kui vene õppekeeles lõpetanutel Eestis kokku (joonis 5).

Joonis 5. Lõpueksamite tulemused: matemaatika õppekeelte lõikes.

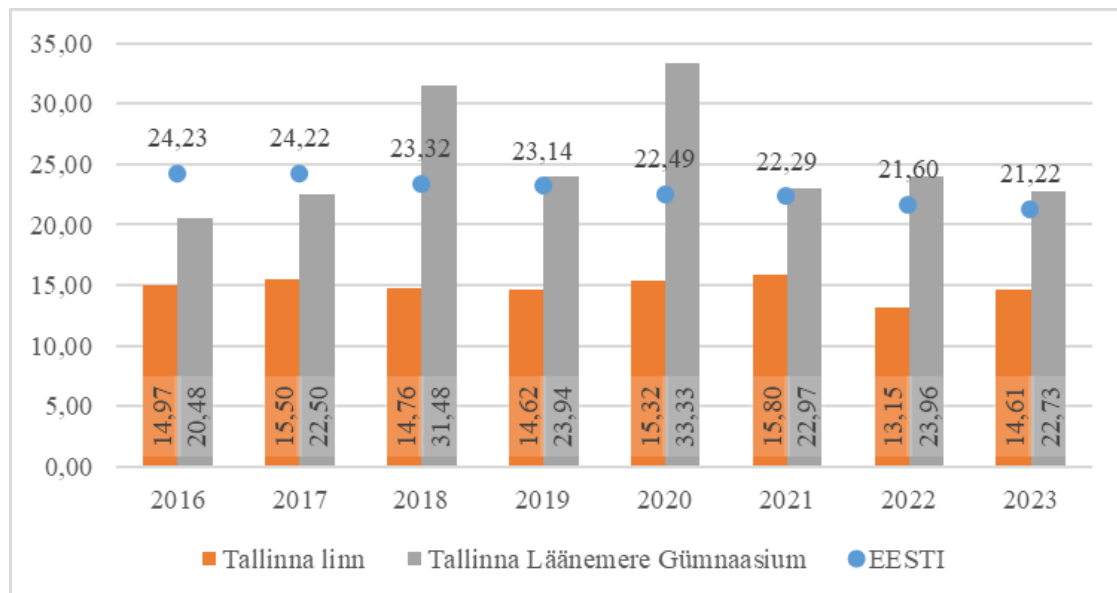
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Keskhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast kooli lõpetamist on olnud valdavalt madalam kui Eestis keskmiselt ning viimastel aastatel on see osakaal ka vähenenud (joonis 6). Kutsehariduse omandanute osakaal viis aastat pärast kooli lõpetamist on olnud suuremal osal aastatel Eesti vastavast näitajast kõrgem (joonis 7).

Joonis 6. Keskhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.

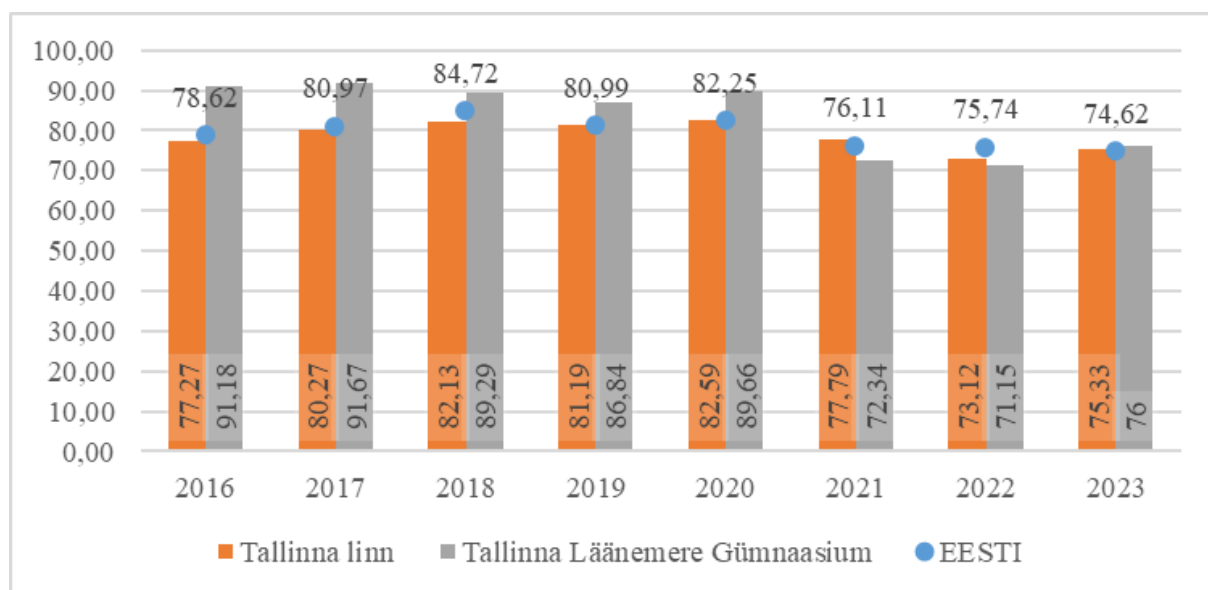
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

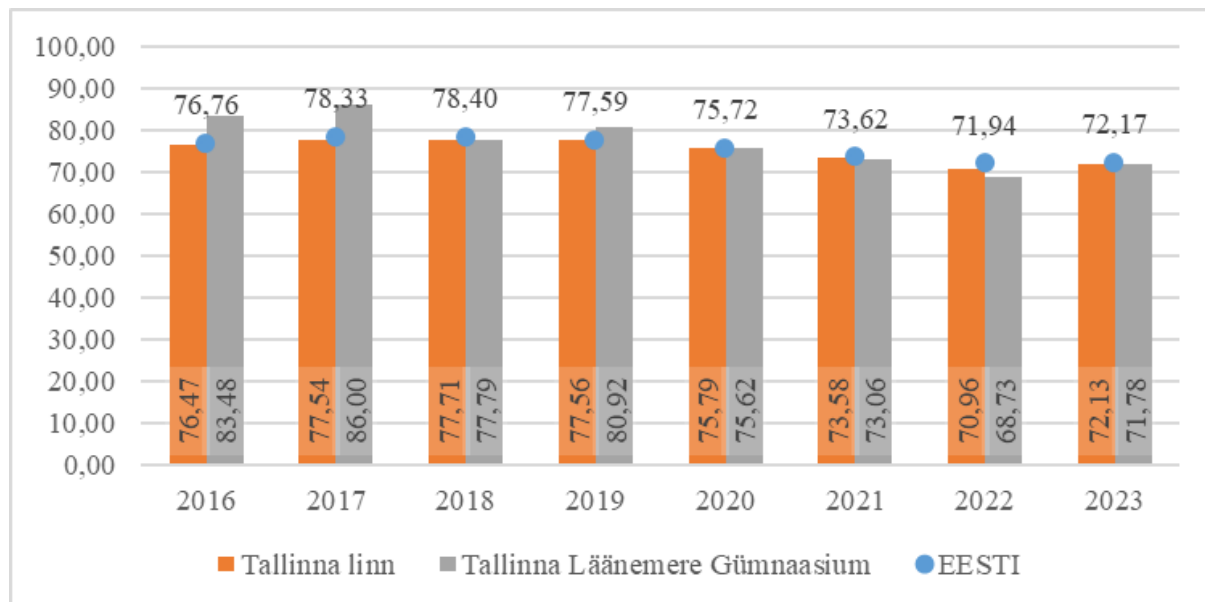
Joonis 7. Kutsealase hariduse omandanute osakaal viis aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

3.4.2. Riiklikud näitajad gümnaasiumiosas.

Koolis on eesti keel teise keelena riigieksamil viimastel aastatel B2 keeletaseme saavutanud umbes kolmveerand eksami tegijatest (joonis 8) ning keskmine eksamitulemus on olnud stabiilselt Eesti keskmisega sarnasel tasemel (joonis 9).

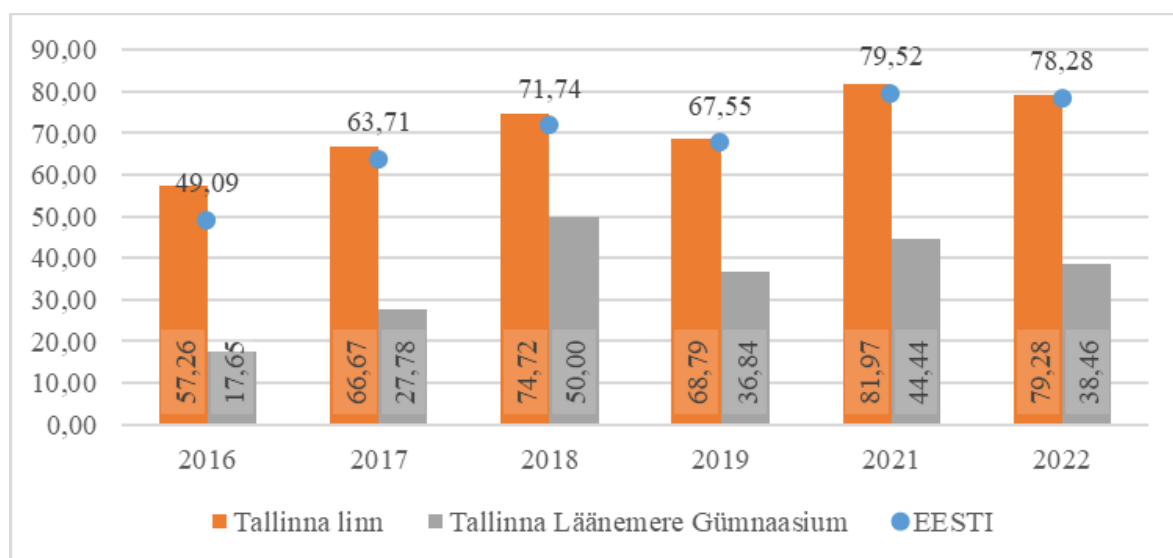
Joonis 8. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi statsionaarses õppes, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Joonis 9. Gümnaasiumi hariduse omandanud noorte eesti keel teise keelena riigieksami keskmine tulemus.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Vähemalt ühes võõrkeeles B2 keeletaseme saavutanute näitaja on koolis olnud pigem Eesti keskmisest oluliselt madalam (joonis 10).

Joonis 10. Vähemalt ühes võõrkeeles B2 saavutanud gümnaasiumi statsionaarse õppe lõpetajate osakaal, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Riiklikke tulemusnäitajaid koolis analüüsitakse ning tulemused on kajastatud ainesektsioonide ja metoodikanõukogude protokollides. Jälgitakse kõiki Haridussilma näitajaid ja rahuloluküsitluste tulemusi. Näiteks eesti keele ja ajaloo õpetajate ainesektsiooni kokkuvõte⁵⁹ sisaldab põhjalikku analüüsi, parendustegevusi ning tulemustest lähtuvaid ettepanekuid metoodikanõukogule tööplaani koostamiseks ja ettepanekuid juhtkonnale. Näiteks on toodud välja, et õpetajate arvates peaks pöörama rohkem tähelepanu õppimise ja õpetamise sisule, mitte ainult eKooli vormistamisele. Samuti peetakse tähtsaks meeskonna ja ühtekuuluvustunde

⁵⁹ Eesti keele ja ajaloo õpetajate ainesektsiooni kokkuvõte 2022/2023. õa.

loomist näiteks koolituste ja ühisürituste kaudu.

Ainesektsioonide kokkuvõtted on koostatud osaliselt venekeelsetena, nt algkooli ainesektsiooni, kunsti ja tehnoloogia ainesektsiooni kokkuvõtted.

3.5. PGSi⁶⁰ kohaselt peab koolis tegema sisehindamist. Sisehindamine peab olema pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad. Kooli sisehindamise korra peab kehtestama⁶¹ direktor, esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule.

Kooli direktor on sisehindamise korra kinnitanud⁶². Kooli hoolekogus on otsustatud⁶³ kiita sisehindamise kord heaks, kuid protokoll ei kajasta arutelu ja sellele ei ole lisatud sisehindamise korda, et nähtuks, milline kord kinnitati. Kehtestatud korra kohaselt⁶⁴ koostatakse sisehindamise aruanne koolis vähemalt üks kord kooli arengukava perioodi jooksul ning sisehindamise aruande kinnitab kooli direktor oma käskkirjaga.

Kooli direktor on sisehindamise aruande kinnitanud⁶⁵ 15.03.2024. Aruanne sisaldab kooli töö analüüsi ainult 2022/2023. õppeaastal. Analüüs kajastab tegevuste ülevaadet valdkondades eestvedamine ja juhtimine, personalijuhtimine, õppe- ja kasvatusprotsess, projektid ja programmid. Igas valdkonnas on toodud välja olukorra kirjeldus, tugevused ja parendusvaldkonnad. Dokument on identne õppenõukogus kinnitatud 2022/2023. õppeaasta kokkuvõttega.

Direktori sõnul kinnitati viimane sisehindamise aruanne hiljem eksimuse tõttu. Augustiks on planeeritud koostada terviklik sisehindamise aruanne, mis kajastab kogu viimast arengukava perioodi ning mis saab aluseks uue arengukava koostamisele. Arengukava koostamise protsess käib. Arengukava üheks aluseks on eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava ja koostatav sisehindamise aruanne. Sisehindamise korda on plaanis muuta ja kaasajastada, et sellest kujuneks protsessi käigus tervikdokument.

3.6. Kooli õppenõukogu peab õppeaasta lõpul läbi arutama õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja tegema ettepanekuid juhtkonnale kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks⁶⁶.

Koolis on koostatud õppeaasta töö analüüsid, kus on kooli tegevust analüüsitud valdkondades eestvedamine ja strateegiline juhtimine, personalijuhtimine, õppe- ja kasvatusprotsess, ressursside juhtimine, koostöö huvigruppidega.

Järelevalves vaadeldi õppeaastate 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 analüüsi⁶⁷. Igas valdkonnas on toodud välja olukorra kirjeldus, tugevused ja parendusvaldkonnad, kuid ei selgu, milliste näitajate põhjal on tugevused välja selgitatud. 2022/2023. õppeaasta analüüsis on personalivaldkonnas toodud parendusvaldkonnana välja vajadus luua lisavõimalusi eesti keele omandamiseks ja kasutamiseks. Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnas on märgitud, et 2022/2023. õppeaastal oli traditsiooniliselt avatud kaks keelekümbluse klassi, üks nendest oli

⁶⁰ PGS, § 78 lg 1.

⁶¹ PGS, § 78 lg 3.

⁶² Direktori 20.05.2019 käskkiri nr 1-2/13.

⁶³ Hoolekogu 29.08.2019 koosoleku protokoll nr 5.

⁶⁴ Tallinna Läänemere gümnaasiumi sisehindamise kord, p-d 4, 5.

⁶⁵ Direktori 15.03.2024 käskkiri nr 1-2/9.

⁶⁶ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.

⁶⁷ Õppenõukogu 30.08.2021 koosoleku protokoll nr 1-4/8; 30.08.2022 nr 1-4/10; 29.08.2023 koosoleku protokoll nr 1-4/8.

ülelinnalise vastuvõtu. Kuna huvi selle klassi vastu oli suur, viisid õpetajad ja tugispetsialistid vastuvõtu raames läbi vestlused õpilaskandidaatidega. Eesti keele õpetamise kvaliteedi tõstmiseks alustati eestikeelse aineõpetusega kõikides esimestes klassides – alates 1. septembrist 2022 on kunst ja tööõpetus kõikides klassides eesti keeles. Parendusvaldkonnana nähti õpilaste ettevalmistamist eestikeelsele õppele üleminekul.

Direktor selgitas, et tegevus- ja tulemusnäitajaid tutvustatakse aine- ja metoodikakoosolekutel ning sisehindamise terviklikus aruandes tuuakse need välja. Iga tugevuse ja parendustegevuse puhul on olnud aluseks arvnäitajad. Lisaks Haridussilmas kajastuvatele näitajatele arutatakse läbi Kiusamisvaba Kooli programmi tagasisideküsitluste tulemused, Liikuma Kutsuva Kooli küsitluste tulemused (keskkond, õpilaste aktiivsus), Harno rahuloluküsitluste ja tasemetööde tulemused, eksamite tulemused. Tulemustest lähtudes planeeritakse parendustegevused. Kool peab oluliseks, et arengukava sisaldaks ka mõõdikuid, et oleks selge, mille poole liigutakse.

Õppealajuhataja sõnul ei ole kool rahul, et 1/3 õpilastest ei soorita B1-taset põhikooli lõpuks ja sellega tegeldakse.

Direktori sõnul tunneb ta uhkust kooli personali üle ja selle üle, et kool on üks Tallinna tugevamaid koole. Kooli pingereast olulisemaks peetakse, et õpilased valivad õige järgmise haridustee. On õpilasi, kes tulevad tagasi kooli – õpetajaks.

Õppealajuhataja ja pidaja esindaja sõnul on koolil hea maine. Kui koolis koht vabaneb, on sellele palju tahtjaid, samuti on suur soovijate arv I klassi. Sama kinnitasid ka vestlusel osalenud hoolekogu esindajad.

3.7. Kooli üheks õppe- ja kasvatusalaseks kohustuslikuks dokumendiks on õppeaasta üldtööplaan⁶⁸. Üldtööplaan peab olema dokument, millega viiakse ellu arengukavas ja õppekavas esitatut, arvestades eelmise õppeaasta sisehindamise parendusvaldkondi ja õppeaasta üldeesmärki. Määrus⁶⁹ sätestab, mis peab üldtööplaanis olema määratletud ja kuidas vormistatud.

Üldtööplaani on õppenõukogu kinnitanud⁷⁰. Üldtööplaanis on 2023/2024. õppeaastaks püstitatud kolm eesmärki: ettevalmistamine eestikeelsele õppele üleminekuks; keele ja kultuuri teema-aasta tegevuste lõiming õppe- ja huvitegevusse; järgmise perioodi tegevus- või arengukava koostamine. Määratletud on ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad. Tähtajaks on enamuse tegevuste puhul märgitud pidev. Eestikeelsele õppele ülemineku seonduvalt on planeeritud tegevusena toodud välja näiteks eestikeelsete tundide arvu suurendamine 1.–3. klassis (muusika, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus); õpetajate riigikeeleoskuse täiustamine; LAK-õppe metoodika täiendamine ja rakendamine üldpädevuste kaudu; keelekümbelühendite levitamine tavaklassides õpetamisel; LAK-õppe toetamine tundide ja projekti- ning iseseisva õppe päevade raames.

Üldtööplaan on koostatud vastavalt määruses sätestatud nõuetele, kuid tegevused on soovitatav planeerida konkreetsemalt ning määratleda ka konkreetsemad tähtajad või vahetähtajad, et jälgida jooksvalt planeeritud tegevuste täitmist. Näiteks tegevusena nimetatud õpetajate riigikeeleoskuse täiustamise puhul võiks olla määratletud, mil viisil planeeritakse õpetajate riigikeeleoskust täiustada (koolitused, osalevate õpetajate arv).

⁶⁸ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“.

⁶⁹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, 2. ptk.

⁷⁰ Õppenõukogu 29.08.2023 koosoleku protokoll nr 1 -4/8.

Mõned ülesanded tulenevad õigusaktidest, nt õppenõukogu sekretäri valimine, õppekava muudatuste läbiarutamine, õpilaste järgmisse klassi üleviimise kohta otsuste vormistamine, üldtööplaani läbiarutamine ja kinnitamine, mida üldtööplaanis pole enam eraldi tegevusena vaja välja tuua.

3.8. PGSi⁷¹ kohaselt peab kool koostama kooli järjepideva arengu tagamiseks arengukava. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukavas tuleb määrata kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.

Koolil oli arengukava aastateks 2018–2023⁷², kehtiv arengukava puudub.

Direktor selgitas, et töörühmad arengukava koostamiseks on loodud, koolil on kavandatud arengukava esitamine pidajale hiljemalt novembris.

Seoses oluliste muudatustega (eestikeelsele haridusele üleminek, kooli õppekava uuendamine) 2024/2025. õppeaastast koostati koolis aastane tegevuskava 2024. aastaks ning analüüsis selle elluviimist, koostatakse arengukava. Tegevuskavas on märgitud, et see lähtub 2022/2023. õppeaasta sisehindamise aruandest, haridusnäitajatest, riigi ja Tallinna haridussuundadest. 2024. aastaks on koolis püstitatud kolm eesmärki: kool valmistub ja läheb üle eestikeelsele õppele 1. ja 4. klassides; koolis on loodud soodsad tingimused õppetegevuseks; õpetajate professionaalne areng on toetatud (õppiv organisatsioon).

Püstitatud eesmärkidest lähtuvalt on tegevuskavas määratletud tegevused, tähtajad, mõõdikud ja vastutajad. Mitmed tegevused ja mõõdikud on väga üldised. Näiteks on tegevusena sõnastatud eestikeelse õpikeskkonna loomine, mille mõõdikuks on vajalike õppe- ja metoodiliste materjalide olemasolu, seinamaterjalid toetavad õppimist jms; õpetajate töökeel on eesti keel. Tegevus: üleminekuklasside õpilaste (koolieelikud, 3. kl) eesti keele taseme mõõtmine. Mõõdik: eesti keele tase on välja selgitatud. Tegevus: tugivõrgustiku täiendamine (õpetaja abi, psühholoog, sotsiaalpedagoog). Mõõdik: tugispetsialistid on olemas; HEV-õpilased on toetatud. Kui mõõdikud on väga üldised, on keeruline hinnata eesmärgi täitmist, seega oleks oluline määratleda soovitud tulemused ja kriteeriumid püstitatud eesmärkide täitmise hindamiseks.

3.9. Ettepanekud direktorile

- 3.9.1. Määratleda kooli üldtööplaanis ja aastases tegevuskavas konkreetsed mõõdikud, mille alusel hinnata püstitatud eesmärkide täitmist ning planeerida jätkutegevusi.
- 3.9.2. Pakkuda erinevaid võimalusi eesti ja vene kodukeelega laste ühisteks tegevusteks, sh ka kooliväliselt, ning näidata keeleõppe seost võimalusega realiseerida end Eesti ühiskonnas, võimaldada õpilastele osalust õpilasvahetusprojektides, külastada eestikeelseid kultuuriüritusi, kohtuda ühisüritustel eestlastest eakaaslastega.
- 3.9.3. Nõrgema keeleoskusega õpilastele pakkuda võimalust suviseks enesetäiendamiseks eesti keeles, nt keelelaagris, mis viiakse võimalusel läbi keskkonnas, kus saab külastada eestikeelseid üritusi, tegevusi, muuseume.
- 3.9.4. Leida võimalusi õpetajate koostööks tundide vaatlusel, et jagada kogunud ja oma alal professionaalsete õpetajate paremaid kogemusi.
- 3.9.5. Soodustada eesti keele õpetajate koostööd eesti keeles õpetatavate ainete õpetajatega lähtuvalt ainetevahelise lõimumise põhimõtetest.
- 3.9.6. Leida rohkem võimalusi külastada eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete tunde ning anda õpetajatele tagasisidet.

⁷¹ PGS, § 67 lg-d 1, 2.

⁷² Tallinna Haridusametijuhataja 28.03.2018 käskkirj nr 1.-2/121 „Tallinna Läänemere Gümnaasiumi arengukava 2018–2023.“

- 3.9.7. Laiemalt rakendada varase keelekümbelse meetodikat eestikeelsele õppele üleminekuklassides ja selle elemente ka tavaklassides.
- 3.9.8. Eesti keeles ja osaliselt eesti keeles õpetatavate ainete õpetajatel pöörata rohkem tähelepanu eestikeelse terminoloogia tutvustamisele (www.sonaveeb.ee Koolisõnastikud 2005–2010).
- 3.9.9. Soovitada eesti keele õpetajatel ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajatel julgemalt kasutada aktiivõppemeetodeid ja/või nende elemente.
- 3.9.10. Pöörata eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajate tähelepanu õpilaste seotud eestikeelse kõne arendamisele ning spontaansete verbaalse eneseväljendamisega.
- 3.9.11. Pöörata rohkem tähelepanu eesti keele õppijate produktiivsete osaoskuste (rääkimine ja kirjutamine) arendamisele lähtuvalt kommunikatiivse keeleõppe põhimõtetest.
- 3.9.12. Kaaluda võimalusi julgemalt suurendada eestikeelse aineõppe mahtu.

3.10. Ettekirjutus pidajale

- 3.10.1. Tagada kooli arengukava koostamine ja kinnitamine lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõigetest 1 ja 2. Täitmise tähtaeg: 01.01.2025.

Käesoleva õiendi eelnõu saadeti kooli pidajale ja direktorile ärakuulamiseks 10.05.2024. Kooli pidajal ja direktoril ei olnud eelnõule muudatusettepanekuid.